

POLITIIKKATIEETEET / VALTIO-OPPI
YHTEISKUNTATIEETEIDEN TIEDEKUNTA
LAPIN YLIOPISTO

”And TTIP can help.”

Retorinen analyysi Cecilia Malmströmin TTIP-puheista

Mikko Valtonen
Pro gradu -tutkielma
Kevät 2018

Lapin yliopisto, yhteiskuntatieteiden tiedekunta

Työn nimi: *"And TTIP can help."* Retorinen analyysi Cecilia Malmströmin TTIP-puheista.

Tekijä: Mikko Valtonen

Koulutusohjelma/oppiaine: Poliittikatieteet / valtio-oppi

Työn laji: Pro gradu -työ

Sivumäärä: 69

Vuosi: 2018

Tiivistelmä:

Tutkimuksen tavoitteena oli tarkastella, millaista argumentaatiota esiintyy Cecilia Malmströmin TTIP-puheissa. Tarkoituksena oli selvittää, mitä retorisia keinoja käyttäen Malmström pyrkii vaikuttamaan yleisöön, saadakseen nämä kannattamaan TTIP-sopimusta. Tutkimus toteutettiin retorisenä analyysinä.

Tutkimus perustuu Chaïm Perelmanin retoriikan teoriaan, jonka hän esittelee teoksessaan *Retoriikan valtakunta*. Perelmanin retoriikassa keskitytään erityisesti yleisöön ja siihen vaikuttamiseen. Perelmanilainen argumentaatioteoria jaetaan yleisöön, esisopimukseen eli lähtökohtiin sekä argumentaatiotekniikoihin.

Malmströmin argumentaation lähtökohtana oli se, että TTIP-sopimus lisäisi vaurautta ja täten myös hyvinvointia koko Euroopan alueella. Hänen näkemyksensä on erittäin liberalistinen: vapaus lisää hyvinvointia. Sopimus koskee lähinnä vain Yhdysvaltoja ja EU:n jäsenvaltioita, mutta Malmström uskoi vahvasti, että sen hyvinvointia tuottava vaikutus leviäisi myös näiden alueiden ulkopuolelle. Malmströmin käytti puheissaan huomattavasti runsaammin faktapohjaista argumentaatiota tunnepohjaisen vetoamisen sijaan. Hän esitti runsaasti konkreettisia esimerkkejä, varsinkin prosenttilukujen avulla, TTIP-sopimuksen mahdollisista positiivisista vaikutuksista. Erityisesti pienyrityksille tulevat hyödyt olivat tärkeässä asemassa hänen puheissaan.

Avainsanat: retoriikka, Cecilia Malmström, TTIP, Perelman

Muita tietoja:

Suostun tutkielman luovuttamiseen kirjastossa käytettäväksi

Suostun tutkielman luovuttamiseen Lapin maakuntakirjastossa käytettäväksi

(vain Lappia koskevat)

Sisällysluettelo

1 Johdanto.....	1
1.1. Tutkimuksen lähtökohta.....	1
1.2. Aineisto ja metodi.....	3
1.3. Tutkimusongelma ja tutkimuskysymykset.....	4
1.4 Keskeiset käsitteet.....	4
2 Tutkimuksen tausta.....	8
2.1 TTIP.....	8
2.2 Kauppakomissaari Cecilia Malmström.....	13
3 Retoriikka tutkimusmenetelmänä.....	15
3.1 Retoriikka yleisesti.....	15
3.2 Chaïm Perelman ja uusi retoriikka.....	15
3.2.1 Yleisö.....	16
3.2.2 Argumentaation lähtökohdat.....	17
3.2.3 Argumentaation tekniikat.....	18
3.2.3.1 Kvasiloogiset argumentit.....	18
3.2.3.2 Todellisuuden rakenteeseen nojaavat argumentit	20
3.2.3.3 Todellisuuden rakennetta luovat argumentit.....	22
3.2.3.4 Dissosiatiiiviset argumentit.....	24
4 TTIP-retoriikka Cecilia Malmströmin esittämänä.....	25
4.1 Yleisö.....	25
4.2 Argumentaation lähtökohdat.....	30
4.2.1 Todellisuutta koskevat esisopimukset.....	31
4.2.2 Toivottavaa asioiden tilaa koskevat esisopimukset	33
4.3 Argumentaatiotekniikka.....	38
4.3.1 Kvasiloogiset argumentit.....	39
4.3.2 Todellisuuden rakenteeseen perustuvat argumentit.....	44
4.3.3 Todellisuuden rakennetta luovat argumentit.....	48
4.3.4 Dissosiatiiiviset argumentit.....	53
5 TTIP:n tulevaisuus.....	57
6. Johtopäätökset.....	59
Lähteet.....	63

1 Johdanto

1.1. Tutkimuksen lähtökohta

Pro gradu -tutkimukseni aihe on Cecilia Malmströmin TTIP-puheiden poliittinen retoriikka. TTIP on lyhenne sanoista Transatlantic Trade and Investment Partnership ja sen tarkoituksena on Yhdysvaltojen ja Euroopan unionin (EU) välisten kaupankäynnin estojen poistaminen. Euroopan komission mukaan TTIP:n tarkoituksena on muun muassa helpottaa EU-maiden yritysten pääsyä Yhdysvaltojen markkinoille sekä yritysten viennin, tuonnin ja investointien helpottaminen Yhdysvaltoihin.¹

Mielestäni TTIP on jo itsessään tutkimuksen arvoinen aihe, sillä se on verrattaen uusi ja ajankohtainen ilmiö, joten ylitarjontaa TTIP-tutkimuksista ei vielä ole. TTIP-sopimus on myöskin osoittautunut erittäin mielipiteitä jakavaksi ja sopimusta vastaan on järjestetty esimerkiksi tuhatpäisiä mielenosoituksia². Juuri tämän kontroversiaalisen luonteen vuoksi mielestäni on tärkeää tutkia TTIP-sopimusta enemmän.

Olin lähtökohtaisesti kiinnostunut tutkimaan TTIP-sopimusta ja sitä ympäröivää keskustelua. Valitsin Malmströmin puheet tutkimukseni aineistoksi, sillä auktoriteettinsa vuoksi häntä voidaan pitää eräänlaisena TTIP-keulahahmona Euroopassa. Hänen asemansa Euroopan unionin kauppakomissaarina takaa hänen puheilleensa painoarvon, jota satunnaisella poliitikolla ei yksinkertaisesti voi olla. Onkin todennäköistä, että hänen puheensa saavuttavat suurimman mahdollisen yleisön ainakin Euroopan kannalta tarkasteltuna. Voidaan myös olettaa tämän yleisön kuuntelevan ja ottavan tosissaan Malmströmin esittämät argumentit. Halusin lähtökohtaisesti käsitellä TTIP-sopimusta Euroopan kannalta.

Retoriikan valinta tutkimusmetodikseni johtui myös osittain filosofian opinnoistani.

1 Euroopan Komissio 2015

2 Barkin 2015

Tutustuttuani Aristoteleen Retoriikka-teokseen minulla heräsi mielenkiinto niin sanottua taivuttelua kohtaan. Kuinka paljon ihmisiä on mahdollista saada oikeasti muuttamaan mielipiteitänsä taitavalla puhumisella? Tämän tutkiminen onnistuu varmasti parhaiten tarkastelemalla sellaisen henkilön puheita, jonka työtä on oikeastaan ihmisten taivuttelu puolelleen. Parempaa henkilöä ei tähän varmasti ole kuin poliitikko. Huomattuani Christina Malmströmin pitäneen useita puheita TTIP-sopimuksesta ja näiden puheiden olevan vielä hyvin yksisuuntaisesti vakuuttelevia, oli aihevalintani helppo. Aristoteleen esittelemä retoriikka ei suoranaisesti toimisi tutkimukseni analyysityökaluna, mutta pääsisin kuitenkin käyttämään ennen oppimaani jollain tavalla hyväksi.

Vaikka TTIP-sopimus mielletäänkin yleisesti taloudellisena entiteettinä, olisi virhe sivuuttaa sen mahdolliset geopoliittiset vaikutukset. Yleisesti ottaen poliitikot kuitenkin useasti unohtavat täysin TTIP:n taloudellisen osa-alueen ulkopuolelle jäävät vaikutukset.³ Tutkimukseni yhtenä tavoitteena onkin tarkastella käyttääkö Malmström pelkästään taloudellisia argumentteja puheissaan, vai kertooko hän myös talouden ulkopuolelle jäävistä hyödyistä. On myös syytä huomata, että taloudellinen hyöty voi ylettyä myös talouden ulkopuolelle esimerkiksi poliittisen yhteistyön ja geopoliittisen vakauden muodossa⁴.

Kuten edellä esitin, TTIP-sopimuksella on mahdollisuus vaikuttaa voimakkaastikin yhteiskuntaan, muutenkin kuin vain taloudelliselta kannalta tarkasteltuna. Sopimuksen mukana tulevat geopoliittiset muutokset ovat yksi syy lisää tutkia TTIP:tä. Nykymaailmassa taloutta on hyvin vaikea erottaa yhteiskunnasta ja politiikasta. Olisikin suorastaan virheellistä olla tutkimatta taloussopimusta, jonka välilliset ja välittömät vaikutukset yhteiskuntaamme ovat kiistattomat. TTIP-sopimuksen puolesta esitetyt argumentit toimivat samalla globalisaation puolustuspuheena.

Huomionarvoista on se, että TTIP:n tutkimus on tänä vuonna hiipunut Donald Trumpin presidenttiyden vuoksi. Trump ei ollut kiinnostunut jatkamaan

3 Kupchan 2014, 21

4 Kupchan 2014, 21

sopimusneuvotteluita, joten tällä hetkellä sopimus on jäädytetty. TTIP on verrattaen uusi ja ajankohtainen ilmiö, joten saatavilla oleva tutkimuskirjallisuus aiheesta on vielä melko suppea. TTIP-sopimus on myöskin osoittautunut erittäin mielipiteitä jakavaksi. Juuri tämän kontroversiaalisen luonteen vuoksi mielestäni on tärkeää tutkia TTIP-sopimusta enemmän.

1.2. Aineisto ja metodi

Koska tutkimukseni aiheena on retorinen analyysi Cecilia Malmströmin puheista onkin ilmeistä, että aineistonani toimivat hänen puheensa. Puheita on yhteensä viisitoista. Puheiden aikaväli on 18. marraskuuta 2014 – 21. kesäkuuta 2016. Käsittelen puheita ainoastaan tekstimuodossa, eli minulla ei siis ole tarkoituksena tarkastella puheiden videoitua tai äänitettyä materiaalia. Puheiden kielenä on englanti, joten käännöstyötä suomenkieliseen tutkimukseeni joudun tekemään jonkin verran.

Käsittelen tutkimuksessani ainoastaan Malmströmin puheita, jotka hän on pitänyt toimiessaan EU:n kauppakomissaarina. Olinkin edellä maininnut, että tämä hänen korkea asemansa tekee tutkimuksestani huomattavasti mielekkäämmän. Tässäkin kontekstissa huomioin ainoastaan ne puheet, joiden pääaiheena on TTIP-sopimus. En esimerkiksi huomioi sellaisia puheita, joissa Malmström vain sivuaa sopimusta. Päädyin tähän ratkaisuun ensinnäkin siksi, että uskon pääaiheisia puheita olevan tarpeeksi tutkimukseni kannalta. On myöskin oletettavaa, että sellaisessa puheessa, missä käsitellään vain yhtä tiettyä aihetta on keskitytty argumentaatioon huomattavasti paremmin. Tämä tekee retorisen analyysin tekemisestä huomattavasti mielenkiintoisempaa. Ajallista rajausta ei ole tarpeen tehdä erikseen, vaan se tapahtuu automaattisesti puheiden päivämäärien mukaan.

Analysoin aineistoani käyttäen hyväksi Chaïm Perelmanin retoriikan teoriaa, jonka hän esittelee teoksessaan Retoriikan valtakunta. Retoriikka on mielestäni paras työkalu argumentaation tutkimiseen puheissa. Perelmanin retoriikassa käsitellään eri tapoja vaikuttaa yleisöön, joten se sopi tutkimukseni metodiksi erittäin hyvin.

1.3. Tutkimusongelma ja tutkimuskysymykset

Tutkimukseni tavoitteena on tutkia retoriikan avulla Cecilia Malmströmin argumentaatiota hänen TTIP-sopimusta koskevissa puheissaan. Keskeinen tutkimuskysymykseni on seuraava: millaisia retorisia keinoja esiintyy Cecilia Malmströmin TTIP-sopimusta käsittelevissä puheissa? Pyrin siis tutkimuksessani tarkastelemaan mitä argumentteja ja retorisia keinoja käyttäen Malmström pyrkii vaikuttamaan yleisöön, saadakseen nämä kannattamaan TTIP-sopimusta. Vertailen myös Malmströmin esittämiä argumentteja TTIP-sopimuksesta tehtyihin tutkimuksiin.

Tutkimukseni lähtökohtana on oletamus siitä, että Malmström on tosiaankin TTIP-sopimuksen puolestapuhuja. Koska EU on sopimuksen toinen osapuoli, voidaan olettaa, että Malmström EU:n edustajana on myös sopimuksen syntymisen kannalla. Hänen TTIP-myönteisyytensä tulee nopeasti esille puheissa. Toiseksi täytyy olettaa, etteivät kaikki EU:n kansalaiset, jotka ovat puheiden kohdeyleisönä, ole valmiiksi TTIP-sopimuksen kannalla. Tämä tulee hyvin esille sopimusta vastustavien mielenosoitusten ja vastapuheenvuorojen kautta.

1.4 Keskeiset käsitteet

Argumentaation, johon palaan tuonnempana, lisäksi tutkimukseni keskeiset käsitteet ovat globalisaatio ja geopolitiikka. Näiden käsitteiden ymmärtäminen on tutkimukseni edellytyksenä ja avaankin ne siksi tässä kappaleessa. Molemmat käsitteet esiintyvät niin Malmströmin puheissa, TTIP:stä tehdyissä tutkimuksissa ja myös analyysissäni. Nämä termit voivat sisältää hyvinkin laajoja tulkintoja, joten niiden täsmentäminen on mielestäni oleellista.

TTIP:n puolustuspuheet ovat samalla globalisaation puolustuspuheita. Taloudelliselta kannalta tarkasteltuna globalisaatiolla tarkoitetaan maailman talouksien lähempää integroitumista kuljetus- ja kommunikaatiokustannusten vähetessä ja työvoiman ja pääoman liikkuvuuden estojen poistuessa. Ei-taloudelliselta kannalta katsottuna

globalisaatiolla voidaan tarkoittaa myös tiedon, ideoiden, ideologian, kansalaisyhteiskunnan sekä kulttuurin leviämistä.⁵ Pro gradu –tutkimukseni kannalta globalisaation taloudellinen määritelmä on se tärkeimmän.

Taloudellisen globalisaation voidaan katsoa saaneen uuden alun toisen maailmansodan jälkeen. 1930-luvulla oli useille valtioille ominaista pyrkiä taloudelliseen omavaraisuuteen. Tämän lisäksi talousmahti Yhdysvallat harjoitti eristäytymispolitiikkaa. Kuitenkin jo toisen maailmansodan aikana, läntiset valtiot alkoivat suunnitella avoimempaa kansainvälistä kauppaa Suuren laman paluun pelon varjossa. Ajateltiin, että yhteistyön puute valtioiden välillä oli suurena syynä Suuren laman syntymiselle. Tämä yhteistyön puute johti muun muassa korkeisiin tulleihin ja muihin maahantuonnin rajoituksiin, kun jokainen valtio pyrki turvaamaan ainoastaan omaa talouttaan.⁶

Globalisaatio on saavuttanut maailmassa sellaisen aseman, että siitä on alettu puhua yhteiskunnan dominoivien sektorien ideologiana. Tämä globalisaation ideologia voidaan tiivistää viiteen keskeiseen kohtaan: globalisaatio on liberalisaatiota ja markkinoiden integroitumista; globalisaation on väistämätöntä ja peruuttamatonta; kukaan ei ole määräysvaltaa globalisaatiosta; globalisaatio hyödyttää kaikkia sekä globalisaatio levittää demokratiaa ympäri maailmaa. Globalisaation katsotaankin olevan neoliberalistisen talouden jatkumoa.⁷

Kuten arvata saattaa, neoliberalistisena jatkumona nähtävä globalisaatio ei säästy kritikoilta. Yksi tunnetuimpia globalisaation kritisoijia on Ulrich Beck. Beck kritisoi erityisesti systeemiä, mitä hän nimittää uudeksi globalismin yksinkertaisuudeksi. Hänen mukaansa tämä globalismi yksinkertaistaa globaaliuden ja globalisaation yhdeksi taloudelliseksi ulottuvuudeksi ja kaikki muut ulottuvuudet käsitetään ainoastaan tämän taloudellisen ulottuvuuden kautta. Koko maailman yhteiskunnat typistetään yhdeksi markkinayhteiskunnaksi. Tämä johtaa siihen, että köyhät maat kilpailevat pääomista toistensa ja rikkaiden maiden kanssa. Tapa, jolla köyhät maat

5 Stiglitz & Schiffrin 2012, 12.

6 Ritzer & Dean 2014, 143-144.

7 Ampuja 2012, 21.

yrittävät pysyä mukana kansainvälisessä kilpailussa, on työntekijöiden oikeuksien polkeminen.⁸

TTIP:n globaalius on juuri yksi syistä, joka saa ihmiset vastustamaan sopimuksen syntymistä. Globaalin taloussopimuksen pelätään vaarantavan kotimaan talouden: työpaikat vähenevät, hyvinvointiyhteiskunta purkautuu, rakennemuutos syrjäyttää heikompiosaiset, globaali pääoma jyrää demokraattisen päätöksenteon, julkiset palvelut täytyy ostaa monikansallisilta yrityksiltä ja kansallisen kulttuurin ominaispiirteet liukenevat. Poliittiselta kentältä katsottuna on mielenkiintoista se, että TTIP-sopimusta vastustetaan niin vasemmiston kuin oikeistonkin ääripäissä. Syy näillä kahdella laidalla on kuitenkin yleensä eri. Oikeistoa vie eteenpäin kansanmielisyys kun taas vasemmisto on kiinnostunut maailman vaurauden yhdenvertaisesta jakautumisesta.⁹ On siis selvää, että TTIP-sopimusta ja globalisaatiota pidetään yhtenä ja samana. Globalisaation kritiikki on TTIP:n kritiikkiä.

Globalisaation vastakohtana pidetään yleensä protektionismia. Protektionismilla tarkoitetaan sellaisia toimia, joilla valtio yrittää parantaa omaa talouttaan toisten kustannuksella. Tähän pyritään toimilla, jotka joko keinotekoisesti nostavat vientiä tai laskevat tuontia.¹⁰

Geopolitiikka voidaan löyhästi määritellä seuraavasti: geopolitiikka antaa luotettavan oppaan tarkastella globaalia maailmankuvaa maantieteellisten kuvausten, metaforien ja mallien avulla. Tämä muodostaa yksinkertaisen mallin maailmasta, jonka avulla ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa voidaan kehittää. Termit kuten *rautaesirippu* ja *kolmas maailma* ovat esimerkkejä tällaisista geopolitiittisista termeistä, joiden avulla paikkoja voidaan identifioida ja leimata. Geopolitiikan akateeminen tarkastelu vie tämän idean vielä pidemmälle. Termien avulla yritetään luoda ymmärrystä niiden sisältämistä paikoista, yhteisöistä ja identiteeteistä.¹¹ Voidaan myös sanoa kaiken politiikan olevan geopolitiikka, sillä politiikka sisältää lähtökohtaisesti olettamuksen valtioiden maa-

8 Beck 2000,117-119.

9 Hirvonen 2016, 165.

10 Caldwell 2010, 56.

11 Dodds 2007, 21.

alueista ja rajoista¹².

TTIP-sopimuksen tarkastelu geopolittisesta näkökulmasta on hyvä aloittaa Euroopan ja Yhdysvaltojen lähihistoriasta. Kylmän sodan aikana Eurooppa ja Yhdysvallat liittoutuivat yhteistä vihollista, Neuvostoliittoa, vastaan. Natolla oli tuolloin huomattavan suuri rooli mantereita yhdistävänä tekijänä. Turvallisuuskysymykset johtivat tuolloin maiden välistä politiikkaa, vaikkakin taloudellinen yhteistyö mantereiden välillä olikin jo alkanut. Nykypäivänä Neuvostoliittoa ei enää ole, eikä Yhdysvaltojen sotilaallinen läsnäolo Euroopassa saa enää puolelleen samanlaista tukea kuin ennen. Huomio onkin alkanut siirtymään yhä kasvavissa määrin turvallisuuspolitiikasta talouspolitiikkaan.¹³

Heikentynyt taloudellinen tilanne sekä Euroopassa että Yhdysvalloissa, on kääntänyt molempien alueiden kansalaisten katseet pois turvallisuuskysymyksistä ja kohti taloutta. TTIP-sopimus on vastaus talouskriisiin. TTIP-sopimuksen tuoman taloudellisen yhteistyön on tarkoitus suoraan hyödyttää molempien alueiden kansalaisia. Sopimuksella on myös tärkeä geopolittinen tarkoitus. Sen tarkoituksena on lähettää viesti kaikille maailman valtioille demokraattisen järjestelmän ja markkinatalouden ylivertaisuudesta. Tietenkin tehdäkseen tämän, on TTIP-sopimuksen tuotettava positiivisiä vaikutuksia.¹⁴

12 Kuus 2007, 7

13 Hormats 2014, 14-16.

14 Hormats 2014, 17.

2 Tutkimuksen tausta

2.1 TTIP

TTIP on lyhenne sanoista Transatlantic Trade and Investment Partnership ja sen tarkoituksena on Yhdysvaltojen ja Euroopan unionin (EU) välisten kaupankäynnin estojen poistaminen. Euroopan komission mukaan TTIP:n tarkoituksena on muun muassa helpottaa EU-maiden yritysten pääsyä Yhdysvaltojen markkinoille sekä yritysten viennin, tuonnin ja investointien helpottaminen Yhdysvaltoihin.¹⁵ Yhdysvallat ja Eurooppa ovat olleet toistensa tärkeimmät kauppakumppanit; EU:n vienti Yhdysvaltoihin on yli kaksi kertaa suurempi kuin Kiinaan ja vastaavasti Yhdysvaltojen vienti Eurooppaan on yli kolme kertaa suurempi kuin Kiinaan. Vaikka mannerten väliset tullit ovatkin jo melko alhaisia, 3–4 prosenttia, olisi mannerten välisellä sopimuksella jopa yli viisi kertaa enemmän arvoa kuin Yhdysvaltojen ja Etelä-Korean välisellä vastaavalla vapaakauppasopimuksella.¹⁶

Neuvotteluista TTIP-sopimuksesta vastaa komisso, jolle EU:n ministerineuvosto myönsi neuvottelumandaatin vuonna 2013. Tämän päätöksen pohjana käytettiin High Level Working Group on Jobs and Growth – työryhmän (HLWG) raporttia.¹⁷ Tässä ei sinänsä ole mitään erikoista, sillä vuoden 2009 Lissabonin sopimuksessa komissiolle annettiin vastuu EU:n yhteisestä kauppapolitiikasta. Kansallisten parlamenttien kannalta katsottuna komission demokraattinen legitimitetti ei ole kaikista vahvin, sillä komissiom ei edusta jäsenvaltioita vaan itse unionia. Komission tuntemusta kansallisesta lainsäädännöstä, ja sen halua ylläpitää kansallisten parlamenttien suvereeniutta, voidaan pitää kyseenalaisena. Komissio haluaa edistää kaupan vapauttamista tehokkuuden näkökulmasta.¹⁸

Edellä mainitsemani neuvottelumandaatti nähdään myös ongelmana. Sopimuksen

15 Euroopan komissio 2015.

16 Hamilton 2014, 32.

17 Juutinen 2014, 88.

18 Juutinen 2014, 91.

piiriin kuuluvat periaatteessa kaikki ne asiat, joita ei erikseen määritellä sopimuksen ulkopuolisiksi. Tämä aiheuttaa sen, että esimerkiksi julkiset palvelut, kuten terveydenhuolto ja koulutus, voivat hyvinkin jäädä sopimuksen alle. Komissiolla olisi siis päätäntävalta valtioiden itsensä säätämistä palveluista.¹⁹

Charles Ries käsittelee tekstissään lisää TTIP-sopimuksen tuomia taloudellisia hyötyjä. TTIP-sopimus antaisi Euroopan unionille ja Yhdysvalloille hyvän kanavan keskustella ja yhtenäistää erinäisiä säädöksiä, jotka tähän mennessä ovat haitanneet kaupankäyntiä. Näihin kuuluvat muun muassa ympäristösäädökset ja turvallisuussäädökset. TTIP-sopimus ei siis vain poistaisi näitä säädöksiä vaan mahdollistaisi niiden yhtenäistämisen molemmin puolin Atlanttia.²⁰

Ries tuo myös esille, kuinka TTIP-sopimus parantaisi pienien ja keskisuurten yritysten pääsyä transatlanttisille markkinoille. Tämä tapahtuisi internetin välityksellä, missä pienyritykset voivat tarjota tuotteita ja palveluitaan ilman tulli- tai paperityöesteitä. Ries kuitenkin tarkentaa, että sopimuksen tulee olla laadittu sillä tavalla, että se tukee pienikokoisten yritysten toimintaa. Pienyritysten tulisi pystyä lähettämään tuotteita Yhdysvaltojen ja Euroopan unionin välillä samoilla säännöillä, kuin ne tekevät vaikkapa Euroopan unionin sisällä. Tiettyjen tuotteiden kohdalla, kuten alkoholin tai tupakan, tulisi kuitenkin olla rajoituksia.²¹

Vaikka TTIP-sopimus mielletään usein taloudelliseksi entiteetiksi, ovat sen vaikutukset huomattavasti monisyisemmät. TTIP-sopimuksen syntyminen avaisi aivan uuden yhteistyön aikakauden Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen välille. Yhdysvaltojen ja Euroopan unionin yhteistyösuhde on ollut hyvin riippuvainen Natosta. Tätä suhdetta on hiertänyt Yhdysvaltojen huomion kiinnittyminen lisääntyvissä määrin Aasiaan, sekä Euroopan natomaiden puolustusbudjettien pieneneminen. TTIP vahvistaisi molemminpuolista luottamusta.²²

Sopimuksella olisikin ilmeinen symbolinen vaikutus. Kun Yhdysvaltojen viimeaikainen

19 Juutinen 2014, 91-92.

20 Ries 2014, 7.

21 Ries 2014, 8.

22 Ries 2014, 6-7.

taloudellinen suuntautuminen Aasian on luonut epävarmuutta eurooppalaisten keskuudessa, niin toimisi TTIP-sopimus varmistuksena siitä, ettei Yhdysvalloilla ole aikomusta luopua tiiviimmästä yhteistyöstä Euroopan kanssa. TTIP-sopimuksesta voisi tulla lännen uusiutumisen, voiman ja sitoutumisen symboli. Sopimuksen keskiössä olisivat korkeat sääntöpohjaiset standardit ja kansainvälisen järjestyksen peruseriaatteet.²³

Yksi Malmströmin puheiden tarkoituksista on vakuuttaa Euroopan unionin maat siitä, että TTIP-sopimus on näille hyödyllinen. Hän lähestyy tätä aihetta käyttämällä yksittäisiä maita esimerkkinä. Edward Lucas on myös tutkinut TTIP-sopimuksen mahdollisia vaikutuksia eri Euroopan maissa. Hänen mukaansa esimerkiksi Itä-Euroopan matalapalkkatasoiset maat hyötyisivät halpojen amerikkalaisten tuotteiden saapumisesta markkinoille²⁴.

Lucasin mukaan TTIP-sopimus mahdollistaisi myös Euroopan maiden siirtyvän pois Venäjän öljyn ja maakaasun piiristä, kun TTIP:n myötä Yhdysvallat alkaisivat tuomaan kaasua Atlantin yli. Tätä väitettä on kuitenkin kritisoitu sen johdosta, että Yhdysvalloilla ei ole, vielä ainakaan, kanavaa jonka avulla ne pystyisivät tuomaan riittävän määrän maakaasua syrjäyttämään Venäjältä saatavan kaasun ja öljyn.²⁵ Huomionarvoista mielestäni tässä on myös se, että Eurooppa vaihtaisi vain riippuvuuden maasta toiseen sen sijaan, että siirtyisi kohti omavaraisuutta.

Monet TTIP:stä tehdyt tutkimukset näyttävät keskittyvän sen tuomiin hyötyihin. Asia ei kuitenkaan ole niin yksiselitteinen. Jeronim Capaldo huomauttaa tutkimuksessaan, että TTIP:n positiiviset vaikutukset ovat riippuvaisia useista epärealistisista olettamuksista sekä riittämättömien metodien käytöstä. Capaldon mukaan TTIP-sopimusta puolustavat kvantitatiiviset argumentit tulevat lähinnä neljästä ekonometrisestä tutkimuksesta. Euroopan komissio on käyttänyt myös yhtä näistä tutkimuksista lähteenään kartoittaessaan TTIP-sopimuksen taloudellisia vaikutuksia.²⁶

23 Hamilton 2014, 32.

24 Lucas 2014, 49.

25 Lucas 2014, 50.

26 Capaldo 2014, 5.

Euroopan komission tilaamassa raportissa vuodelta 2009 on käytetty Computable General Equilibrium –mallia (CGE), jonka avulla pystytään mittaamaan eri alojen vaikutuksia toisiinsa. Raportin mukaan CGE –mallin avulla pystytään ennustavasti tarkastelemaan tullien poistumisesta aiheutuvia taloudellisia muutoksia alojen välillä.²⁷ Capaldo ei kuitenkaan ole tästä samaa mieltä, vaan hänen mukaansa tällaisiin talousmalleihin turvautuminen on ongelmallista. CGE:n ja sen kaltaisten talousmallien mukaan talouden vapautuminen johtaa automaattisesti makrotalouden tasapainoon. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että kansainvälisen kilpailun johdosta vahvat, kasvavat alat ottavat vastaan kutistuvien alojen ylijäämät resurssit ja työvoiman. Ongelmana tässä oletuksessa on kuitenkin se, että kasvavien alojen tulee kasvaa yhtä paljon kuin kutistuvat alat kutistuvat. Resurssien ja työvoiman oletetaan myös olevan niin sanotusti alaneutraaleja, eli esimerkiksi autotehtaan työntekijän tulisi voida hypätä suoraan koodariksi. Capaldo huomauttaakin, että tällainen täystyöllisyys saavutetaan erittäin harvoin, sillä yleensä alat kutistuvat nopeammin kuin kasvavat.²⁸

Euroopan komission tavassa käsitellä TTIP-sopimusta ja sen vaikutuksia näyttääkin olevan puutteita. Komissio ei pystynyt esittämään pitäviä todisteita siitä, että TTIP-sopimus pystyisi kasvattamaan Euroopan maiden taloutta tai luomaan alueelle työpaikkoja. Tutkimukset, joihin komissio on nojannut, käyttävät ainoastaan yleisen tasapainon mallia, minkä mukaan markkinoiden tuotantovoimat asettuvat itsestään tasapainoon. Komission käyttämä talousarvio käsittelee myös eurooppalaista taloutta keskimäärin. Siinä ei oteta huomioon sitä, että EU koostuu useista eri valtioista, joiden taloudellinen tilanne ja kilpailukyky ovat huomattavan eritasoiset. Käyttämällä toisenlaista mallia hyötylaskelmat TTIP:stä muuttuvat EU:lle haitalliseksi.²⁹

Euroopan komissio on myös väittänyt, että EU ei ala tinkimään normeistaan vaan se pitää ne kaikki voimassa myös TTIP-sopimuksessa. Tämä väite asettuu kuitenkin kyseenalaiseksi, sillä TTIP-sopimuksessa on kyse juurikin julkisen sääntelyvallan

27 Berden, Francois, Thelle, Wymenga & Tamminen 2009, 13-14.

28 Capaldo 2014, 6.

29 Juutinen 2016, 1.

sitomisesta ja ehdollistamisesta. Sopimuksen voimaan tulo loisi erinäisiä byrokraattiverkostoja, jotka vastaisivat sääntelyn yhtenäistämistä ja ehkäisivät kaupan esteiden muodostumista. Näitä verkostoja eivät ohjaisi mitkään parlamentaarisesti valitut hallitukset vaan todennäköisesti Euroopan komissio ja Yhdysvaltain kauppapoliittinen edustusto. Tämä aiheuttaisi hallinnon muutoksen, mikä samalla heikentäisi parlamentaarista päätöksentekoprosessia, vahvistaisi virkamiesvaltaa ja kasvattaisi yritysten vaikutusvaltaa ristiriitatilanteissa.³⁰

EU:n puolella TTIP-sopimuksen vastustus kohdistuu usein sopimuksen toiseen osapuoleen eli Yhdysvaltoihin. EU-maissa pelätään esimerkiksi ruoan laatutason laskevan, kun EU hyväksyy Yhdysvalloissa käytettävissä olevat standardit. Tämä väite on kuitenkin riippuvainen juurikin EU:n hyväksynnästä. Laatutason tippuminen EU:ssa on siis riippuvainen siitä, että EU antaa Yhdysvaltojen dominoida neuvotteluissa hyväksyen kaikki sen laatustandardit. Tällainen toiminta olisi kuitenkin täysin EU:n yleisten neuvottelumenettelyiden vastaista.³¹

Toinen suuri pelko TTIP-sopimuksessa koskee yksityisten yritysten mahdollisuutta puuttua julkiseen etuun valtioiden yli. Tämä koskee niin sanottua investointisuojaaja ja siihen liittyvää ISDS-järjestelmää (Investor-state dispute settlement). ISDS antaa sijoittajille mahdollisuuden vaatia korvauksia sopimusta rikkovalta maalta, esimerkiksi jos yritys kokee tulleen kohdelluksi syrjitysti tai epäreilusti viranomaistoiminnassa. Investointisuojaariita ratkaistaan välimiesmenettelyssä, josta vastaa Maailmanpankin alaisuudessa toimiva Kansainvälisten investointiriitojen sovittelukeskus. Käsittely ei ole julkista eikä ratkaisusta ole muutoksenhakuoikeutta. Tapaukset käsitellään välimiesoikeudessa, jonka muodostavat kolme liike-elämään ja kauppaan erikoistunutta juristia, jotka eivät ole virkatuomareita eivätkä toimi tuomarinvastuulla. Välimiehet vaihtuvat tapauksittain, joka on kokemuksen mukaan heikentänyt ratkaisujen ennakoitavuutta.³²

30 Juutinen 2016, 1-2.

31 Garcia-Duran & Eliasson 2017, 27-29.

32 Garcia-Duran & Eliasson 2017, 30; Hirvonen 2016, 168.

Liike-elämässä välimiesmenettelyn käyttö on vakiintunutta, mutta tällöinkin on oleellista se, että osapuolet ovat sopineet sen käytöstä. Investointisuojaajaroissa ratkaisun vaikutukset osuisivat suoraan veronmaksajiin valtion oikeudenkäyntikulujen ja mahdollisten miljardikorvausten muodossa. Tämä johtaisi myös siihen, että lainsäädännön muuttamista jouduttaisiin miettimään, ettei vastaavia kanteita tulisi muiltakin investoijilta. Ratkaisu ei suoraan siis velvoita lakimuutokseen. EU onkin vaatinut välioikeuden sijaan pysyvää investointituomioistuinjärjestelmää, mihin Yhdysvallat ei ole suostunut³³.

ISDS ei siis kuitenkaan anna yrityksille lainsäädännöllistä valtuutta. Järjestelmän pelätään kuitenkin suosivan erityisesti suuryrityksiä ja amerikkalaisten yritysten uskotaan käyttävän tilannetta hyväkseen julkisen menettelyn tukahduttamiseksi. Taas oletamus on siinä, että Yhdysvallat ja EU eivät ole tasavertaisia neuvottelukumppaneita.³⁴ Näyttöä onkin, että neuvottelut ovat polkeneet paikallaan osapuolien ristiriitojen vuoksi, mikä osoittaa, ettei EU ole valmis paljastamaan kurkkuaan Yhdysvalloille³⁵.

2.2 Kauppakomissaari Cecilia Malmström

Cecilia Malmström on toiminut EU:n kauppakomissaarina vuodesta 2014 asti. Tätä ennen hän toimi sisäasiain komissaarina. Ennen komissioon siirtymistä Malmström toimi Ruotsin eurooppaministerinä ja puolueensa, Ruotsin kansanpuolue liberaalit, varapuheenjohtajana.³⁶ Jo ennen siirtymistään komissaarin tehtäviin, Malmström esiintyi hyvin EU-myönteisenä. Esimerkiksi vuonna 2007 hän ehdotti kansanäänestystä Ruotsissa euroon liittymisestä³⁷.

Kauppakomissaarin vastuulla on euroopalaista taloutta hyödyntävän

33 Hirvonen 2016, 168.

34 Garcia-Duran & Eliasson 2017, 30.

35 Hirvonen 2016, 166.

36 Euroopan komissio.

37 The Local 2007.

kunnianhimoisen kaupankäyntiohjelman harjoittaminen. Tähän kuuluu EU:n edustaminen Maailman kauppajärjestössä (World Trade Organisation eli WTO), valtionvälisten kauppasopimusten laatiminen, ulkomaisten sijoitusten poliittisten linjojen kehittäminen, Euroopan kaupankäynnin suojakeinojen käytön arvioiminen, EU:n afrikkasuhteiden vahvistaminen sekä työskentely kehitysmaiden kanssa, tarkoituksena liittää ne osaksi maailmankauppaa ja samalla ylläpitää Eurooppalaisia arvoja.³⁸

38 Euroopan komissio.

3 Retoriikka tutkimusmenetelmänä

3.1 Retoriikka yleisesti

Retoriikasta on vaikea puhua mainitsematta sen ”isää” Aristotelestä, jonka kirjoitusten pohjalta monet retoriikan tutkijat ovat rakentaneet omat teoriansa. Aristoteles jakoi puheiden vaikutuskeinot kolmeen: logokseen, ethokseen ja pathokseen. Logoksella tarkoitetaan itse argumenttia, ethoksella tapoja, joilla puhuja ilmentää luonnettaan tai uskottavuuttaan ja pathoksella yleisön vastaanottokykyä. Kaikki nämä kolme vaikutuskeinoa tähtäävät puhujan tai tekstin pääväitteen uskottavuuden lisäämiseen.³⁹

3.2 Chaïm Perelman ja uusi retoriikka

Chaïm Perelman (1912-1984) oli belgialainen filosofian professori. Hänen pääteoksenaan pidetään vuonna 1958 ilmestynyttä *Traité de l'argumentation - la nouvelle rhétorique*, mutta tässä tutkimuksessa käytän hänen myöhemmin vuonna 1977 julkistamaansa teosta *L'empire rhétorique* eli Retoriikan valtakunta. Retoriikan valtakunnassa Perelman kehittää eteenpäin pääteoksessaan esittelemää teoriaansa.⁴⁰ Perelmanin uusi retoriikka eroaa Aristoteleen esittelemästä retoriikasta siten, että se on luonteeltaan enemmänkin kuvailevaa kuin normatiivista. Uuden retoriikan painopiste sijaitsee tekstin tuottamisen sijaan sen analyysissä. Perelmanin mukaan argumenttien ja muiden retoristen tehokeinojen hyvyys vaihtelee yhteisön kommunikaatiosääntöjen mukaan.⁴¹

Tutkimukseni kannalta tärkeässä roolissa on argumentaatio. Argumentaatiossa pyritään hankkimaan tai vahvistamaan yleisön hyväksyntää tai kannatusta esitetyille

39 Kaakkuri-Knuutila 1998, 233.

40 Summa, 1996, 62.

41 Kaakkuri-Knuutila 1998, 241.

väitteille. Onkin ilmeisen tärkeää, että puheet ja niiden argumentaatio tavoittavat jonkin kohteen.⁴² Lähtökohtana Perelmanin argumentaatiossa on sovittaminen: puhujan tulee sovittaa argumenttinsa yleisön mukaan. Sovittamisessa on kyse premissien hyväksynnän siirtäminen koskettamaan myös johtopäätöksiä. Tämä edellyttää sitä, että puhujan on argumentaatiossaan lähdettävä liikkeelle sellaisista premiseistä, jotka ovat jo valmiiksi saaneet riittävän hyväksynnän yleisön keskuudessa.⁴³ Argumentaatiossa ollaan siis kiinnostuneita siitä, mikä voisi olla hyväksyttävää⁴⁴.

3.2.1 Yleisö

Argumentaatioon kuuluu keskeisellä tavalla yleisö, sillä puheen tai tekstin vakuttavuutta ei liiemmin ole mielekästä tutkia, ellei se tavoita jotain kohderyhmää. Perelmanin käsityksen mukaan yleisö ei välttämättä aina koostu puheiden välittömästä kuulijakunnasta. Hänen mukaansa yleisöön tulisi laskea mukaan kaikki ne, joihin puhuja haluaa argumentaatiollaan vaikuttaa.⁴⁵ Yleisöt ovatkin Perelmanin mukaan aina puhujan luomia. Koska oikeat yleisöt ovat aina joukko toisistaan eroavia henkilöitä eri vakaumuksineen, on puhujan luotava itse keinotekoinen yhtenäisyys yleisölle. Puhujan täytyy tehdä paras mahdollinen arvio yleisön näkemyksestä, siitä mikä on totta ja mikä on mieluisaa. Näistä kahdesta kategoriasta, todesta ja mieluisasta, muodostuu juuri Perelmanin esittämä riittävän suuren hyväksynnän saanut premissi eli lähtökohta.⁴⁶

Perelman jakaa yleisön universaali- ja erityisyleisöksi. Universaaliyleisöllä tarkoitetaan ketä tahansa määrittelemätöntä kuulijaa. Erityisyleisön koostumus on taas ennalta tiedetty, joten sen erityisiin odotuksiin ja intresseihin voidaan vedota. Perelmanin mukaan universaaliyleisöön tulisi vedota järkiseikoin ja totuuksin, kun taas erityisyleisön voi saada sitoutumaan johonkin väitteeseen vetoamalla yleisön

42 Perelman 1996, 16.

43 Perelman 1996, 28-29.

44 Summa 1996, 66.

45 Perelman 1996, 20-21.

46 Gross & Dearin 2014, 32-33 .

erityisiin intresseihin ja taipumuksiin⁴⁷.

3.2.2 Argumentaation lähtökohdat

Argumentaatiossa on tärkeää lähteä liikkeelle sellaisista lähtökohdista, jotka ovat riittävässä yleisön hyväksynnässä. Lähtökohdat ovat puhujan oletuksia niistä yleisistä perusteista, joilla yleisöä kannattaa lähestyä. Nämä lähtökohdat ovat ikään kuin esisopimuksia, joita puhujan ei tarvitse olettaa kyseenalaistettavan argumentaation edetessä. Nämä lähtökohdat Perelman jakaa todellisuutta koskeviin ja suotavuutta koskeviin lähtöseikkoihin. Todellisuutta koskevat lähtöseikat sisältävät tosiseikkoja ja totuuksia, kun taas suotavat lähtöseikat pitävät sisällään arvoja ja hierarkioita. Näitä lähtökohtia nimitetään argumentaation esisopimuksiksi.⁴⁸

Todellisuutta koskevat esisopimukset ovat sellaisia asioita, jotka ovat jollekin tietylle yleisölle itsestäänselviä tai vähintäänkin äärimmäisen todennäköisiä. Ne ovat lauseita joita pidetään faktoina tai totuuksina tai normaalina. Suotavat lähtöseikat, eli asioiden toivottavaa tilaa koskevat esisopimukset, perustuvat yleisön tärkeänä pitämiin arvoihin, arvohierarkioihin ja lokuksiin. Lokuksilla tarkoitetaan sellaisia argumentin sisällöstä riippumattomia arviointiperusteita, jotka yleisö ennaltaan tunnistaa ja hyväksyy. Tästä esimerkkinä viattomien puolustus.⁴⁹

Vaikka varsinkin universaaliyleisölle tarkoitettu argumentaatio pohjautuu lähinnä tosiasioihin perustuviin faktoihin, voidaan tämän tosiasian asema faktana kyseenalaistaa avoimen argumentaation avulla. Arvopäätelmät, kuten vaikkapa hyvinvointi tai oikeudenmukaisuus, voivat saavuttaa faktaluonteen argumentaatiossa. Tällöin nämä arvopäätelmät esiintyvät juuri sellaisina pmissinä, jotka ovat jo valmiiksi yleisön hyväksymiä. Lähtökohtien lisäksi argumentaatioon tarvitaan myös kuitenkin eri tekniikoita, joiden avulla väitteiden uskottavuus rakennetaan. Perelmanin mukaan tämä argumenttien uskottavuus muodostuu siitä, miten uskottavia esitykseen valitut syys-seuraussuhteet, tavoite-keinokytkennät, esimerkit,

47 Summa 1996, 67-68.

48 Perelman 1996, 30; Summa 1996, 70.

49 Kuusisto 1996, 277-278.

rinnastukset, metaforat tai vastakkainasettelut ovat.⁵⁰

3.2.3 Argumentaation tekniikat

Argumentit Perelman jakaa sidosmuotoisiin (assosiatiiviset) ja erottelumuotoisiin (dissosiatiiviset) argumentteihin. Sidosmuotoiset argumentit ovat juuri niitä, joissa premissien hyväksyntä pyritään siirtämään johtopäätöksien hyväksyntään. Erottelumuotoisissa argumenteissa pyritään sen sijaan saattamaan erilleen kielen tai vakiintuneiden perinteiden sitomia tekijöitä. Sidosmuotoiset argumentit Perelman jakaa vielä edelleen kolmeen eri ryhmään: kvasiloogiset argumentit, todellisuuden rakenteeseen perustuvat argumentit sekä rakennetta luovat argumentit.⁵¹

3.2.3.1 Kvasiloogiset argumentit

Kvasiloogiset argumentit vaikuttavat äkkiseltään muistuttavan loogista päättelyä tai matematiikkaa, mutta niiden tarkempi analyysi paljastaa tämän yhtäläisyyden olevan illuusiota. Kvasiloogisessa argumentaatiossa ei olekaan kyse formaalisesta todistuksesta vaan tarkoituksena on saavuttaa yleisön kannatus. Vaikka yleisön silmissä kvasiloogiset argumentit voivat vaikuttaa loogiselta päättelyltä, erottaa muodollista logiikkaa tunteva ne helposti toisistaan. Kvasiloogisessa argumentaatiossa ei ole kyse väitteen paikkaansapitävyydestä tai pitämättömyydestä vaan vahvemmista ja heikommista argumenteista. Tärkeintä on se, miten puhuja vahvistaa argumenttia toisilla argumenteilla.⁵²

Loogisen päättelyn ja argumentaation samankaltaisuudet ja erot tulevat näkyviin kun tarkastellaan ristiriitaa ja sen retorista vastiketta, yhteensopimattomuutta⁵³. Loogisessa päättelyssä ristiriidan esittäminen johonkin lausumaan tekee siitä epätäydellisen ja täten käyttökeltottoman. Lausuma ei voi olla samalla totta ja

50 Summa 1996, 70-71.

51 Perelman 1996, 58-59.

52 Gross & Dearin 2014, 44; Perelman 1996, 62.

53 Gross & Dearin 2014, 45.

väärää, vaan ristiriita johtaa aina järjettömyyteen. Argumentaatiossa ei niinkään voi törmätä järjettömyyteen, vaan ainoastaan yhteensopivuuden puuttumiseen. Tällä tarkoitetaan tilannetta, jossa jokin esitetty väite on ristiriidassa joko aikaisemmin esitetyn tai yleisesti hyväksytyyn väitteen kanssa. Tämä johtuu siitä, että argumentaatiossa argumentin esittäjän ei otaksuta esittävän ilmeisiä järjettömyyksiä. Esimerkkinä yhteensopimattomuudesta Perelman esittelee seuraavan tilanteen: opettaja sanoo oppilaalle, että vanhempia tulee kuunnella ja valehdella ei saa. Mitä tapahtuu, jos isä käskää valehtelemaan? Syntyy yhteensopimattomuus. Tällaisessa tilanteessa joudutaan tekemään valinta väitteiden välillä, osoittamaan ristiriitatapauksissa pätevä väite ja joko luopumaan väitteestä kokonaan tai rajoittamaan sen sovellusala. ⁵⁴

Kvasiloogisiin argumentteihin kuuluvat myös identiteettiin liittyvät argumentit. Tällöin on kyse joko kahden tekijän samaistamisesta toisiinsa niin kokonaan kuin osittainkin tai pyrkimyksestä samaistaa kaksi ilmaisua toisiinsa määritelmän tai analyysin avulla. ”Määritelmä, jossa määrittelijä ja määritelty samaistetaan toisiinsa, edustaa nimenomaan samuuden argumentatiivista eli kvasiloogista käyttöä.”⁵⁵ Tautologiat ovat osa identiteettiin liittyviä argumentteja. Argumentaatiossa käytettävät tautologiat ovat harvoin ”aitoja” tautologioita, sillä kuten edellä on mainittu, argumentaatiossa ei pyritä aukottomaan loogiseen todistukseen vaan kuulijakunnan hyväksynnän saavuttamiseen. Tiedämme että lausahdukset, kuten pojat ovat poikia, eivät oikeasti voi olla kiinnostavia, jos uskomme termien pojat olevan identiteetiltään täysin samat. Perelman uskoikin, että argumentaatiossa esiin nousevat identiteetit eivät koskaan ole täydellisiä, vaan ne ovat riippuvaisia kontekstista, jossa ne esitetään.⁵⁶

Vertailua voidaan käyttää kvasiloogisessa argumentaatiossa silloin, kun se ei johda todelliseen, matemaattista järjestelmää hyödyntämään, mittaamiseen ja punnitsemiseen. Kuitenkin tällaisten argumenttien voima nojaa siihen, että tarvittaessa väitetty vertailu voidaan tarkistaa.⁵⁷ Tähän argumenttien ryhmään

54 Perelman 1996, 63-64.

55 Perelman 1996, 70.

56 Gross & Dearin 2014, 47-48.

57 Perelman 1996, 86-87.

kuuluvat inkluusio, jako ja vertailut. Inkluusiossa kokonaisuus samaistetaan sen muodostamiin osiin. Jaossa osia pidetään kokonaisuuden alaosastoina. Vertailussa käytetään hyväksi painoja ja mittoja.⁵⁸ Vertailukohdetta harvoin kuitenkaan määritellään vakuuttavasti, vaan tavoitteena on vaikutuksen tekeminen suhteellisen koon ilmaisemalla. Tärkeää on se, että vertailukohde valitaan oikein. Esimerkiksi jos puhuja haluaa Pariisissa kertoa jonkin maan laajuudesta, on parempi sanoa yhdeksän kertaa Ranskan kokoinen kuin puolet Brasiliasta.⁵⁹

Transitiiviset argumentit ovat viimeinen logiikan pohjalta mallinnettu argumenttien joukko. Transitiivisuudella tarkoitetaan sitä, että jos A:n ja B:n sekä B:n ja C:n välillä vallitsee sama suhde, niin vallitsee se myös A:n ja C:n välillä. Suhteet *on yhtäläinen*, *sisältyy* ja *suurempi kuin* ovat luonteeltaan transitiivisia. Esimerkkinä tästä päättelyketjusta on seuraava:

Kaikki miehet ovat kuolevaisia.

Sokrates on mies.

Täten Sokrates on kuolevainen.

Tässä esimerkissä on kyseessä transitiivisuuden ominaisuus: sisältyy.⁶⁰

3.2.3.2 Todellisuuden rakenteeseen nojaavat argumentit

Toisin kuin kvasiloogisissa argumenteissa, jotka yrittävät jäljitellä loogisia ja matemaattisia järjestelmiä, todellisuuden rakenteisiin nojaavat argumentit perustuvat yleisön mielikuvaan todellisuudesta. Tämän argumentaatiotekniikan tavoitteena on siirtyä jostain yleisesti hyväksytystä sellaiseen, joka halutaan saada hyväksytyksi.⁶¹ Perelmanin mukaan todellisuuden rakenteeseen perustuvat argumentit vetoavat useimmiten joko peräkkäisyysiteisiin, kuten syy ja seuraus, tai rinnakkaisuusiteisiin, kuten henkilön ja hänen tekojensa välinen suhde⁶².

58 Gross & Dearin 2014, 49.

59 Perelman 1996, 88.

60 Gross & Dearin 2014, 48; Perelman 1996, 81.

61 Gross & Dearin 2014, 23.

62 Perelman 1996, 93.

Peräkkäisyysiteissä argumentaation lähtee liikkeelle ilmiöiden välisten seuraussuhteiden toteamisesta. Se voi suuntautua joko syiden tutkimiseen, seurausten toteamiseen tai tosiseikan arvottamiseen seurausten valossa. Tekoon johtaneen motiivin toteaminen liittyy myös syyn tutkimiseen, jos teko on ollut tahallinen.⁶³ Näitä edellä esittämiäni argumentaation muotoja kutsutaan *pragmaattisiksi argumenteiksi*. Pragmaattisella argumentilla puhuja yrittää vetää johtopäätöksiä jonkin asian olemassaolosta tai arvosta sen aiheuttamien suotuisten tai epäsuotuisten seurausten perusteella. Puhuja pyrkii siirtämään yleisön positiivisen tai negatiivisen näkemyksen jostain tapahtumasta siihen tekijään tai toimeen, jonka väitetään aiheuttaneen sen.⁶⁴

Rinnakkaissiteisissä argumenteissa yhdistetään eri tasojen asioita, joista yksi esitetään toisen ilmaukseksi tai ilmentymäksi, kuten vaikkapa henkilö suhteessa tekoihinsa, arviointeihinsa tai teoksiinsa. Tekojen kokonaisuutta yhdistää henkilön yhtenäisyys ja pysyvyys ihmisyksilönä. Henkilön luonne, eli hänelle oletetut ominaisuudet, antaa mielekkyyden ja selitysvoiman henkilön käyttäytymiselle. Perelmanin mukaan henkilön ja hänen tekonsa ovat jatkuvassa vuorovaikutuksessa ja on vaikea sanoa kumpi edeltää toista. Peräkkäisyysuhteissa syy edeltää aina seurausta, joka onkin aiheuttanut sen, että filosofiassa henkilön ja hänen tekojensa suhde on tulkittu kahdella päinvastaisella tavalla. Argumentaatioteoriassa riittää kuitenkin se, että käsitys henkilöstä ja tapa ymmärtää hänen käyttäytymistään on jatkuvassa vuorovaikutuksessa.⁶⁵

Rinnakkaissiteisiin Perelman sisällyttää myös symboliset siteet, joissa toisiinsa liitetään symboli ja sen kohde. Symbolia ja sen kohdetta määrittää osallisuussuhde: symboli ja symboloitu asia voivat kuulua esimerkiksi samaan myyttiseen tai spekulatiiviseen kokonaisnäkemykseen. Tällöin hyvinkin etäisiä seikkoja voidaan

63 Perelman 1996, 94.

64 Gross & Dearin 2014, 54.

65 Perelman 1996, 102-103.

pitää historiankäsitteiden nojalla rinnakkaisina.⁶⁶

3.2.3.3 Todellisuuden rakennetta luovat argumentit

Todellisuuden rakennetta luovat argumentit astuvat esiin, kun puhujalla ei ole mahdollisuutta käyttää olemassa olevaa näkemystä todellisuudesta argumentaation pohjana⁶⁷. On olemassa kaksi keinoa muuttaa yleisön näkemys todellisuudesta. Ensimmäiseksi puhuja voi turvautua yhteen spesifiin tapaukseen ja esittää se mallina jostain tietystä todellisuuden suhteesta. Toiseksi puhuja voi esittää vastaavuuden jonkin yleisön jo hyväksymän faktan tai tilanteen ja jonkin suhteen tai rakenteen, jonka puhuja haluaa yleisön hyväksyvän, välillä. Toisin sanoen puhuja voi turvautua joko hyvään esimerkkiin tai tehdä analogian.⁶⁸

Kun todellisuuden rakennetta halutaan luoda jonkin tietyn tapauksen avulla, turvaututaan joko esimerkkiin, havainnollistamiseen tai malliin⁶⁹. Esimerkin avulla argumentoidessa oletetaan, että on olemassa tiettyjä säännönmukaisuuksia, joiden konkretisointeina esimerkit toimivat. Esimerkkien avulla tapahtuvassa argumentaatiossa väitteitä ei sidota pelkästään siihen yhteyteen, missä kuvailtu tapahtuma on toteutunut. Tavoitteena on selvittää se sääntö tai rakenne, johon väite perustuu. Esimerkkinä tästä Perelman esittää tarinan henkilöstä, joka lahjojensa ja ponnistelujensa ansiosta kiipeää ylöspäin yhteiskunnan portaita. Tämä viestii optimismia ja uskoa yhteiskuntaan, jossa tällainen menestys on mahdollista, vaikka tarinassa ei viitatakaan mihinkään erityiseen tapaukseen.⁷⁰

Kun esimerkin avulla voidaan luoda ennakkotapaus tai sääntö, on kyse havainnollistamisesta, eli sen tekemisestä tietyllä tavalla läsnäolevaksi

66 Perelman 1996, 114-115.

67 Gross & Dearin 2014, 65.

68 Gross & Dearin 2014, 68.

69 Gross & Dearin 2014, 68.

70 Perelman 1996, 120.

tietoisuudessa⁷¹. Havainnollistamisen tarkoituksena on vahvistaa yleisön kannatusta jotain aikaisemmin ehkä epävarmemmin hyväksyttyä todellisuuden tilaa kohtaan. Sen tehtävänä on selventää jotain yleistä lausuntoa osoittamalla sen erilaisia käyttötarkoituksia ja lisäämällä sen läsnäoloa ihmisten tajunnoissa.⁷² Havainnollistuksen ei tarvitse olla historiallinen tosiseikka, vaan se voisi myös olla fiktiota: Platon pilkkaa aatenalaisten tapaa valita virkamiehensä tarinalla, jossa merimiehet valitsevat kapteeninsa arvalla. Myös tahallisen puutteellista havainnollistusta voidaan käyttää retorisenä tehokeinona. Tästä esimerkkinä Antoniuksen puhe Caesarin ruumiin äärellä, jossa tämä toistuvasti lausuu: ”Brutus on kunnan mies”, vaikka samalla perusteellisesti selostaa, kuinka Brutus on kiittämätön ja petollinen.⁷³

Erityistapausta voidaan argumentaatiossa käyttää havainnollistamisen sijaan jäljiteltävänä mallina. Tähän ei sovellu kuitenkaan mikä tahansa toiminta, vaan jäljiteltävän tulee olla jokin ihailtu henkilö, jolla on auktoriteettia tai yhteiskunnallista arvostusta pätevyyden, tehtävän tai aseman nojalla.⁷⁴ Puhuja pyrkii hyödyntämään tätä arvostettua mallia siinä toivossa, että yleisö saadaan seuraamaan mallin esittämää esimerkkiä. Vaarana on kuitenkin se, että jos malli on liian maineikas, voi argumentti epäonnistua ja jopa aiheuttaa päinvastaisen reaktion yleisössä kuin puhuja toivoo.⁷⁵ Mallin käsitteeseen kuuluu myös vastamalli. Ylempi ei halua tulla rinnastetuksi jonkin itseään alemman kanssa. Alemmasta halutaankin erottautua, joka onnistuu jo pelkästään siihen viittaamalla. Vastamalli toimii yleensä ”a contrario” - argumentin lähtökohtana, mutta sillä voidaan perustella myös ”a fortiori” - tyyppisiä argumentteja. Tästä esimerkkinä seuraava: ”jos kerran villieläimetkin hellivät pienokaisiaan, niin toki ihmisten täytyy tehdä samoin.”⁷⁶

Analogiat ovat osa Perelmanin esittämiä todellisuutta luovia argumentteja. Analogian

71 Perelman 1996, 122

72 Gross & Dearin 2014, 71.

73 Perelman 1996, 124-125.

74 Perelman 1996, 125.

75 Gross & Dearin 2014, 72.

76 Perelman 1996, 126.

arvo argumentaatioissa nähdään helpoiten, kun analogia kuvitellaan rakenteiden samankaltaisuutena. Tämä samankaltaisuus esitetään usein seuraavasti: A on B:lle sitä, mitä C on D:lle. Toisin sanoen A:n ja B:n suhde muistuttaa jotenkin C:n ja D:n suhdetta.⁷⁷ Paria A ja B kutsutaan analogian teemaksi ja paria C ja D sen perustaksi. Näiden välillä ei ole symmetristä yhtäläisyyttä, vaan kytkentä jolla halutaan selventää, jäsentää ja arvioida teemaa sen nojalla, mitä perustasta tiedetään. Voidaankin sanoa, että analogian tehtävänä on juurikin teeman valaiseminen perustalla, eli tuntematonta selitetään tutummalla.⁷⁸ Metafora on on teeman ja perustan sulautumisen tuloksena syntynyt tiivis analogia. Metafora voi olla muodossa A:n D, C:n B tai A on C. Esimerkiksi analogiasta ”vanhuus on samaa kuin ilta päivälle” saadaan metaforat ”päivän vanhuus”, ”elämän ilta”, ja ”vanhuus on ilta”.⁷⁹

3.2.3.4 Dissosiatiiviset argumentit

Edellä olen esitellyt Perelmanin argumentaatioteorian sidosmuotoiset argumentit. Jäljelle ovat siis jääneet erottelumutoiset argumentit, joita kutsutaan myös dissosiatiivisiksi argumenteiksi. Tämä argumentaation muoto perustuu filosofisten parien termien erottamiselle, esimerkiksi väittämällä, että ulkomuoto ei vastaa syvempää olemusta, teoria ei vastaa käytäntöä, näennäinen ei vastaa todellisuutta, yksittäistapaus ei vastaa sääntöä, abstrakti ei vastaa konkreettista tai suhteellinen ei vastaa absoluuttista. Näiden parien ensimmäinen termi selitetään virheelliseksi tai näennäiseksi, kun taas toisen termin sanotaan edustavan jotain syvempää totuutta tai pohjimmaista järjestystä. Dissosiatiivisesta argumentoinnista tekee vaikean se, että kun jotkin asiat on julkisesti yhdistetty toisiinsa, jäävät ne ihmisten mieliin yhteenkuuluvina. On vielä mahdollista, että kun kahta asiaa yritetään toistuvasti erottaa toisistaan, ne liittyvät vielä kiinteämmin yhteen, koska yleisö oppii muistamaan sen, että juuri nämä kaksi asiaa erotetaan aina toisistaan.⁸⁰

⁷⁷ Gross & Dearin 2014, 75; Perelman 1996, 129.

⁷⁸ Perelman 1996, 130-131.

⁷⁹ Perelman 1996, 136.

⁸⁰ Kuusisto 1996, 286.

4 TTIP-retoriikka Cecilia Malmströmin esittämänä

4.1 Yleisö

Kuten osiossa *Dissosiativiset argumentit* mainitsin, on argumentaatossa erityisen tärkeää hahmottaa puheen kuuleva yleisö. Tähän yleisöön tulee sisällyttää kaikki ne, joihin argumentaatiolla halutaan tehdä jonkinlainen vaikutus⁸¹. Perelmanin esittämä yleisökeskeisyys argumentaatiossa perustuu universaali- ja erityisyleisön erottamiseen. Universaaliyleisöllä tarkoitetaan mitä tahansa erilaisista ihmisistä koostuvaa joukkoa, joihin on paras soveltaa järkeen vetoavaa argumentaatiota. Erityisyleisön voi taas helpommin taivutella puolelleen vetoamalla sen erityisiin intresseihin tai taipumuksiin.⁸²

Malmström aloittaa suurimman osan puheistaan yksinkertaisesti tervehtimällä yleisöä: *ladies and gentlemen* – naiset ja herrat. Variaatioita tähän tulee kun paikalla on joku erityisen arvovaltainen henkilö, kuten EU:n presidentti Jean-Claude Juncker⁸³ tai kun Malmström haluaa erityisesti puhutella jotain ryhmää⁸⁴. Näistä aloitustavoista voidaan jo tehdä johtopäätöksiä siitä, suuntaako Malmström puheensa universaali- vai erityisyleisölle. Kun hän esimerkiksi aloittaa puheensa sanalla *Ministers*, voimme olettaa, että hän pyrkii argumentaatiollaan vaikuttamaan juuri kuulemassa olevien ministereiden mielipiteeseen⁸⁵. Voimme olettaa, että kun kyseessä on niinkin tärkeä rooli kuin Euroopan kauppakomissaari, kantautuvat puheet myös suuremman yleisön korviin, kuin puheiden sen hetkiseen pitopaikkaan saadaan mahdutettua. Puheet onkin kerätty EU:n TTIP-sivustolle, jossa ne ovat kaikkien luettavissa. Siksi Malmströmin puheiden yleisö ei olekaan koskaan rajautunut vain niihin, jotka ovat juurin reaaliajassa seuraamassa puhetta. Voidaan

81 Perelman 1996, 21.

82 Summa 1996, 68.

83 *Mr. President, Ladies and Gentlemen* (Malmström 07.07.2015).

84 *Honourable Members of the European Economic and Social Committee, Ladies and gentlemen* (Malmström 22.04.2015).

85 Malmström 30.01.2015

olla varmoja, että puheet tulevat kantautumaan jokaisella kerralla laajemman yleisön tietoisuuteen.

Poliitikoille tyypilliseen tapaan Malmströminkin puheissa toistuu jatkuvasti me-pronominin. Me-pronominin käyttö voidaan jakaa inklusiiviseen ja eksklusiiviseen me-käsitykseen. Inklusiivisessä me-käsityksessä puhuja on henkilökohtaisesti läsnä tekemisessä. Eksklusiivistä me-käsitystä käytetään taas silloin, kun toimintaan ei itse olla ryhtymässä eikä siitä olla kantamassa vastuuta. Tämä onkin poliitikkojen käyttämä keino vakuuttaa yleisö koko kansan yhteisistä tavoitteista ja samalla puolella olemisesta viittaamatta suoranaisesti mihinkään konkreettiseen tapahtumaan.⁸⁶ Malmström käyttää puheissaan sekä inklusiivistä että eksklusiivistä me-käsitettä.

"The Commission listened to the debate in civil society and among national and European political representatives. We have - just last week - published our proposals for a new system."⁸⁷

Tässä lainauksessa inklusiivinen me-käsite tulee ilmi välittömästi. Puhuja tietää "meidän" tarkoittavan tässä kontekstissa juurikin edellä mainittua komissiota, jonka jäsenenä Malmström on auttamattomasti toiminnassa mukana. Inklusiivinen me toistuukin Malmströmilla usein juurikin silloin, kun hän viittaa komissioon ja sen toimiin. Eksklusiivistä me-käsitettä Malmström käyttää esimerkiksi vahvistaakseen puheen lopuksi sanomaansa:

We will have a stronger economy in both the EU and the US.

That will benefit our trading partners, near and far.

We will bolster our energy security.

And we will strengthen our hand when it comes to setting the rules of the game.⁸⁸

86 Kuusisto 1996, 276-278.

87 Malmström 25.09.2015.

88 Malmström 03.06.2015.

Tässä lausunnossa on heti epäselvää, ketä ”meillä” oikein tarkoitetaan. Tarkoituksena onkin jättää yleisölle mielikuva siitä, että taistelua käydään samalla puolella jotain toista vastaan. Puhuessaan turvallisuuden vahvistamisesta ja kielikuvalla korttipelikäden vahvistamisesta, Malmström luo kuvaa yhteisestä rintamasta, jossa kuuntelijat Malmströmin rinnalla taistelevat. Vaikka Malmströmin puheissa on havaittavissa päivänselviä esimerkkejä inklusiivisesta ja eksklusiivisesta me-käsitteestä, niin suurimmaksi osaksi hänen me-käsityksensä jää jonnekin näiden rajapintaan. Hän tuntuu yleisesti puhuvan ”meistä”, silloin kun hän tarkoittaa me eurooppalaiset. Hänen me-käsitteensä kuitenkin vaihtelee yhdenkin puheen sisällä lauseesta toiseen, joten loppujen lopuksi hänen yleisölleen jää kokonaisvaltaisesti epäselväksi, ketä Malmström kulloinkin meillä tarkoittaa.

Tarkastelemistani puheista ainoastaan kaksi on pidetty Yhdysvalloissa ja loput Euroopan eri valtioissa. Yhdysvalloissa pidetyt puheet ovat yllättävänkin universaaliyleisölle suunnattuja. Yleisesti Malmström ottaa puheissaan huomioon välittömän kuulijakuntansa muokkaamalla retoriikkaansa juuri tietyn maan kansalaisille sopivaksi. Mielenkiintoisesti Malmström ei käytä tätä samaa taktiikkaa Yhdysvalloissa. Hänen puheensa amerikkalaisyleisöille ovat hyvinn yleisluontoisia ja jopa suorastaan luentomaisia. Hän näyttääkin enemmän ohjeistavan mitä TTIP-sopimus on ja mitä se tarkoittaa EU:lle. Tämä lähestymistapa toimiikin ehkä ensimmäisen Yhdysvalloissa pidetyn puheen kontekstissa. Malmströmin puhe toimii avauksena laajemmalle keskustelulle Columbian yliopistolla. Läsnä tässä tilaisuudessa olivat sekä lakia että politiikan opiskelevat. Malmström laskikin argumentaatiossaan sen varaan, että vaikka tätä yleisöä voidaan pitää erityisyleisönä, ei näiltä löytyisi tarpeeksi yhteinäistä arvopohjaa johon vedota. Opiskelijoille tavanomaisena kaikki faktoista poikkeava joutuisi luultavasti kyseenalaistetuksi välittömästi.

Toisin kuin Yhdysvalloissa, Euroopassa Malmström käyttää toistuvasti hyväkseen erityisyleisölle räätälöityä argumentaatiota. Kun mahdollista, hän esimerkiksi aloittaa puheensa puhuttelemalla välitöntä yleisöä heidän omalla kielellään. Tämä luo heti

kuvan siitä, että Malmström suuntaa puheensa juuri tietyille yleisölle, vaikka hän vaihtaakin alun jälkeen englanttiin. Hän myös hyödyntää taustatietojaan eri järjestöjen erityisistä ominaisuuksista. Esimerkiksi Trans Atlantic Consumer Dialogue-sidosryhmä (TACD) foorumilla Malmström ottaa suoraan kantaa TACD:n julkaisemaan tutkielmaan⁸⁹.

Puhuessaan ruotsalaisessa yritystapahtumassa Malmström esittää konkreettisia esimerkkejä, miten pohjoismaiden pienyritykset tulisivat hyötymään TTIP-sopimuksesta⁹⁰. Nämä konkreettiset näytteet ovatkin oiva esimerkki erityisyleisölle suunnatusta sen erityisiin intresseihin vetoavasta argumentaatiosta. Olisikin epätodennäköistä, että vaikkapa italialainen yleisö kääntyisi yhtä innokkaasti tälläisen retoriikan puolelle, kuin ruotsalaiset. Malmström osoittautuikin argumentaatiossaan maantieteellisesti valistuneeksi. Hän käyttää hyväkseen esimerkiksi Bruggessa pitämässään puheessaan kaupungin historiaa. Hän korostaa sitä, miten Bruggen loisteliain kausi oli juuri kaupankäynnin ansiota⁹¹ ja kuinka sen suurenmoiset rakennukset ovat tämän kaupankäynnin rahoittamia⁹².

Argumentaatio on tärkeä sovittaa yleisön mukaan ja Malmström ottaakin tämän huomioon siirtyessään valtiosta toiseen. Konkreettisia hyötyjä esitetään valtiokohtaisesti.⁹³ Yksittäinen valtio pitää kuitenkin vielä sisällään hyvin erilaisia kuuntelijoita, joten Malmströmin argumentaatio pysyykin useiten universaaliyleisölle tyypillisenä faktoihin vetoamisena. Tilastojen ja lukujen esittäminen on tästä mainio esimerkki⁹⁴.

89 *Beyond regulatory cooperation per se, we have also undergone a major reform of the EU's approach to investment protection. I know that the TACD has views on that. I've seen the paper you have just released.* (Malmström 26.01.2015.)

90 *Traditional trade barriers like tariffs are important. For example, there's a small Swedish company called Woolpower based in Östersund. They make socks and underwear. And they face an 18% tariff at the US border. That makes it difficult to compete. In Finland there is a company called Efla, based not far from Helsinki. They make lighting equipment that helps planes land safely on airport runways. Their products are certified as safe by the US authorities. But they still can't sell them because US law limits how much states and local authorities can buy equipment produced outside America. We want TTIP to get rid of public procurement barriers like those.* (Malmström 24.05.2016.)

91 *It's a city whose most glorious period was built on trade with Europe and the world* (Malmström 19.10.2015).

92 *Bruges' grand buildings were funded by its success as a trading post* (Malmström 19.10.2015).

93 *Germany knows more than most just how many jobs that open trade can bring* (Malmström 30.01.2015).

94 *7 million people in your country have a job thanks to your export success. That's more than 15% of people*

Universaaliyleisölle suunnatut argumentit tulee pitää lähtökohtaisesti yleispätevinä. Malmström vetoaakin usein puheissaan taloudellisiin hyötyihin, mitä TTIP toisi mukanaan: työpaikat lisääntyisivät, kustannukset vähentyisivät ja talouskasvu yleisesti kääntyisi kasvuun. Malmström käyttää hyväksi myös universaaleja arvoja kuten turvallisuutta, luottamusta ja yhteistyötä. Kun arvot pidetään tarpeeksi yleisellä tasolla, voidaan olettaa niiden olevan tarpeeksi samaistuttavia suurenkin joukon keskuudessa.

Vaikka Malmström turvautuukin useimmissa tapauksissa universaalille yleisölle suunnattuun faktapohjaiseen argumentaation, on hänen puheissaan havaittavissa myös erityisyleisölle suunnattua tunteisiin vetoavaa retoriikkaa. Voimakkain esimerkki tästä on hänen Friedrich Naumann-säätiön tapahtumassa pitämänsä puhe. Friedrich Naumann-säätiö on saksalainen liberaaleille arvoille ja poliittiselle koulutukselle omistautunut säätiö. Sen päämääränä on vapauden ja ihmisarvon periaatteiden levittäminen niin Saksassa kuin ulkopuolisissakin maissa.⁹⁵ Malmström vetoaakin puheessaan juuri liberaaleihin arvoihin. Hänen mukaansa onnistuneen sopimuksen tulee olla juuri liberaalien arvojen inspiroima⁹⁶. Tämä ei kuitenkaan riitä, vaan liberaalien arvojen lisäksi tarvitaan liberaalien ääntä⁹⁷. Malmströmin puhe onkin melkein kuin kutsu sotaan. Liberaalien tulee nousta barrikaadeille puolustamaan vapaata, suvaitsevaa ja menestyksestä Eurooppa⁹⁸. Me-käsitys toistuu taas tässäkin Malmströmin puheessa. Tällaisen erittäin tunteisiin vetoavan ja vieläpä tiettyyn arvomaailmaan sitoutuneen argumentaation ei voida katsoa tehoavan muuhun, kuin tiettyyn erityisyleisöön. Malmström poikkeaaakin tässä tapauksessa hänelle tyypillisestä universaalista retoriikasta. Näiden hänen esittämiensä argumenttien tarkoituksena ei ole tehotta muihin, kuin juuri sillä hetkellä kuulemassa oleviin liberaaleihin ja toki myös muille saman arvomaailman omaaviin henkilöihin.

working in the country. And 15% of those jobs depend on exports to the United States. (Malmström 30.01.2015.)

95 Friedrich Naumann Stiftung.

96 *They also show that such a policy needs to be inspired by liberal principles* (Malmström 03.12.2015).

97 *But if we want it to succeed, we need liberal voices as well as liberal values* (Malmström 03.12.2015).

98 *But we know that our vision is vital to the preservation of an free, tolerant and prosperous Europe. We must be prepared to defend it.* (Malmström 03.12.2015.)

Kun Malmströmin puheita tarkastellaan kokonaisuudessaan, huomataan niissä käytetyn retoriikan toistuvan puheesta toiseen. Malmström rajaa selvästi yleisönsä välittömän kuulijakunnan lisäksi myös koko Euroopan kansalaisiin. Hänen argumentaationsa pysyy erittäin faktapohjaisena eli universaalille yleisölle sopivana. Hänen päätarkoituksenaan on saada yleisönsä vakuuttumaan siitä, että TTIP-sopimus toisi hyvinvointia ja taloudellista menestystä koko EU:n alueelle.

4.2 Argumentaation lähtökohdat

Argumentaation lähtökohdilla tarkoitetaan sellaisia julkilausuttomia oletuksia, joilla yleisöä kannattaa lähestyä ja joita ei oleteta kyseenalaistettavan. Tällaisia oletuksia Perelman nimittää esisopimuksiksi⁹⁹. Yhteisymmärrys esisopimuksista on argumentaation perusta, sillä ilman tätä yhteisymmärrystä retorin esittämä pääteesi ei voi tulla hyväksytyksi yleisön keskuudessa. Jokainen yleisö hyväksyy ennalta tietyt asiat ja puhujan tehtävänä onkin arvioida, millaiset tavat, arvot ja uskomukset ohjaavat kunkin yleisön asenteita ja valintoja.¹⁰⁰

Perelman jakaa argumentaation lähtökohdat kahteen eri ryhmään. Todellisuutta koskevat esisopimukset ovat asioita, jotka ovat tietylle yleisölle itsestään selvästi tosia tai vähintäänkin äärimmäisen todennäköisiä. Nämä ovat lauseita, joita pidetään ehdottomasti *faktoina* tai *totuuksina* tai *normaalina*. Toivottavaa asioiden tilaa koskevat esisopimukset perustuvat taas yleisön tärkeinä tai tavoittelemisen arvoisina pitämiin arvoihin ja arvohierarkioihin. Usein on tärkeämpää tuntea yleisön arvohierarkiat kuin yksittäiset tärkeät arvot.¹⁰¹

Malmströmin puheiden tarkoituksena on vakuuttaa yleisö siitä, että TTIP-sopimus on

99 Summa 1996, 70.

100 Kuusisto 1996, 277.

101 Kuusisto 1996, 277-278.

kokonaisuudessaan Euroopalle ja sen kansalaisille hyödyllinen ja suorastaan välttämätön asia.

4.2.1 Todellisuutta koskevat esisopimukset

Todellisuutta koskevat esisopimukset ovat yleensä sellaisessa muodossa, ettei niihin ole tarkoitus kiinnittää suurta huomiota. Ne ovat lähinnä ilman perusteluja esitettyjä toteamuksia. Nämä esisopimukset voivat olla luonteeltaan niin yleisiä, että niitä ei odoteta kenenkään vastustavan, mutta usein niiden yhteydessä esitetään hyvinkin kiistanalaisia tulkintoja. Ongelmallisen asian esittäminen itsestäänselvänä onkin erottamaton osa argumentaatioprosessia. Puhuja pystyy tällä tavalla valmistelemaan yleisöä hyväksymään tuleviakin väitteitä ja samalla selkeytetään kohdejoukon rajausta.¹⁰²

Malmströmin puheista voidaan löytää runsaasti edellä kuvailemiani väitteitä, joita hän ei oleta kenenkään kyseenalaistavan ja jotka hän heittää ilmoille ilman perusteluja.

So you understand how important international trade is for the European economy in general... ... and for the jobs of the people who work in your companies in particular¹⁰³.

Koska Malmströmin puheet koskettavat taloussopimusta, ei olekaan yllättävää, että puheista löytyvät esisopimukset liittyvät juurikin talouteen. Malmströmin yhtenä pääteesinä onkin eurooppalaisten vakuuttaminen siitä, että he ovat suorastaan riippuvaisia kaupankäynnistä¹⁰⁴. Varsinkin kansainvälisen kaupan tärkeys korostuu hänen argumentaatiossaan usein¹⁰⁵. Hän käyttääkin näitä väitteitä sillä tavalla, kuin ne olisivat kiistattomia faktoja, eikä hän selvästikään ole huolissaan siitä, että ne

102 Kuusisto 1996, 278.

103 Malmström 14.01.2016

104 *Europeans need trade more than ever* (Malmström 11.12.2014).

105 *More exports mean more demand for labour* (Malmström 23.02.2015).

tultaisiin jossain vaiheessa asettamaan kiistanalaiseksi. Useamman Malmströmin puheen retoriikka perustuu siihen olettamukseen, että kauppa luo hyvinvointia.

Malmström viljelee puheissaan usein juuri tämän tyyppisiä yleisiä lausahduksia, joita hän käyttää ikään kuin argumentaation muurinsa laastina. Lauseet kuten maailma on muuttumassa¹⁰⁶, kaupankäynti on muuttunut¹⁰⁷ ja Euroopan ja Amerikan ”ääni” maailmassa on heikentymässä¹⁰⁸ luovat kaikki kuvaa muuttuvista olosuhteista. Malmström yrittää luoda yleisölleen kuvaa maailmasta, joka on muuttunut jostain mitä se on aikaisemmin ollut ja jonka vuoksi, tähän muutokseen vastatakseen, täytyy EU:n turvautua TTIP-sopimukseen.

Globalisaatio toistuu Malmströmin retoriikassa todellisuutta koskevana esisopimuksena runsaasti. Malmström käyttää globalisaation käsitettä kuvaamaan maailmassa vallitsevaa tilaa. Vaikka globalisaatiota pidetään usein melko kiisteltynä käsitteenä, näyttää Malmström pitävän itsestäänselvänä, että hänen yleisönsä hyväksyy globalisaation ja globaalin talouden olevan pelkästään positiivisia asioita. Hän rakentaakin useammassa puheessaan argumentaatiotansa globalisaation ympärille perustelematta väitteitensä ollenkaan. Malmström laukoo väitteitä väitteiden perään, uskoen jokaisella kerralla yleisön hyväksyvän ne sellaisenaan: kansainvälinen kauppa ja investoinnit ovat EU:n talouden ydin¹⁰⁹, globaali kaupankäynti ja investoinnit eivät koskaan ole olleet tärkeämpiä talouksillemme¹¹⁰. Hänen mukaansa maailman talous integroituu jatkuvalla tahdilla ja tarve globaaleille säännöille niin tuotteiden turvallisuudessa kuin ympäristöystävällisyydessäkin tulee kasvamaan¹¹¹. Malmström menee jopa niin pitkälle, että hän väittää avointen markkinoiden ehkäisevän sotaa¹¹².

106 *If there is one thing that all the groups that you represent know for certain, it's that the world is changing* (Malmström 22.04.2015).

107 *Over recent decades, trade has changed* (Malmström 24.09.2015).

108 *But it also means that both Europe's and America's voices in the world are getting weaker.* (Malmström 16.10.2015).

109 *International trade and investment is at the core today's global economy, as well as the European Union's and Sweden's itself* (Malmström 15.03.2016).

110 *Global trade and investment has never been more important for our economies* (Malmström 29.06.2016).

111 *The world economy is becoming more integrated. And that will mean more demand for global rules on everything from safe products to environmental protection.* (Malmström 16.10.2015.)

112 *And most basically, open markets for trade and investment lead to closer contacts and closer ties between*

Malmström käyttää hyväkseen myös Kuusiston esittelemää kiistanalaisesta tulkintaa tai otaksumaa:

*Open markets are vital for Europe's future prosperity*¹¹³.

Kuten edellä esittämästäni Capaldon tutkimuksesta on nähtävissä, ei TTIP-sopimuksen ja avointen markkinoiden hyöty ole itsestäänselvä asia. Puheessaan Malmström kuitenkin esittää tämän väitteen ikään kuin faktana, olettaen tietenkin yleisön hyväksyvän sen täysin sellaisenaan. Tätä Malmströmin väitettä voidaan nimittää myös otaksumaksi. Perelmanin mukaan otaksumat eivät ole yhtä varmoja kuin tosiseikat tai totuudet, mutta ne tarjoavat riittävän perustan mielekkäälle vakaumukselle. Otaksuman käyttöä voidaan pitää hyvinkin tulkinnanvaraisena, mutta todistustaakka otaksuman virheellisyydestä on aina vastustajalla.¹¹⁴

4.2.2 Toivottavaa asioiden tilaa koskevat esisopimukset

Tähän ryhmään kuuluvat yleisön tärkeinä tai tavoittelemisen arvoisina pitämät arvot, arvohierarkiat ja lokukset¹¹⁵. Vapaus, turvallisuus ja vauraus ovat arvoja, jotka toistuvat useaan otteeseen Malmströmin puheissa. Nämä kaikki kolme ovat sellaisia yleismaailmallisia arvoja, jotka voidaan olettaa tulevan hyväksytyksi laajan joukon keskuudessa. Niiden kyseenalaistaminen olisi hyvin hankalaa ilman, että kyseenalaistaja joutuisi itse naurunalaiseksi.

Vauraus esiintyy Malmströmin puheissa toivottavana asioiden tilaa koskevana esisopimuksena. Malmström ei hyödynnä kerrallaan vain yhtä arvoa vaan hän saattaa kerralla hyödyntää useita eri arvoja joita kukaan ei varmastikaan lähde

people and communities. These ties make war less likely and more costly. (Malmström 14.02.2015.)

113 Malmström 19.03.2015.

114 Perelman 1996, 32.

115 Kuusisto 1996, 277-278.

kyseenalaistamaan¹¹⁶. Yhdistämällä turvallisuuden, rauhan ja vaurauden toisiinsa eräänlaiseksi syy – seurausketjuksi Malmström luo arvolatautuneen väittämän, jota mahdollisten vastustajien on hyvin vaikea lähteä purkamaan. Vauraus käsitteenä on tärkeä Malmströmin TTIP-retoriikassa. Malmström pyrkii liittämään vaurauden arvon kaupankäyntiin¹¹⁷. Hänen argumentaationsa perustuu siihen, että hänen yleisönsä yhdistää vaurauden arvon TTIP-sopimuksen mahdollisiin vaikutuksiin. Hän väittääkin TTIP-sopimuksen kasvattavan taloutta ja sitä kautta tuomaan vaurautta ihmisille¹¹⁸. Vauraus arvona on niin yleisesti hyväksytty, että Malmström pystyy hyödyntämään sitä yleisöstä riippumatta – kukapa meistä ei haluaisi tulla paremmin toimeen.

Vapauden arvo Malmströmin puheissa on kaksijakoinen. Malmström vetoaa vapautteen liberalistisen talouspolitiikan mukaisena markkinoiden vapautena. Hän korostaa myös valtioiden itsehallintoa ja vapautta päättää omista asioistaan¹¹⁹. Malmströmille on selkeästi tärkeää tehdä selväksi se, että TTIP-sopimus ei tulisi rajoittamaan vapautta missään vaiheessa¹²⁰. Hän korostaakin sopimuksen tuovan enemmän mahdollisuuksia juuri kaupankäynnin vapautumisen takia¹²¹. Vapauden arvon käyttäminen TTIP-retoriikassa johtuu varmasti osittain myös siitä, että EU:ta kritisoidaan monesti siitä, että se syö jäsenvaltioidensa itsehallinto-oikeuden. Korostamalla vapautta markkinoiden lisäksi valtioiden vapautena, Malmström vastaa tähän kritiikkiin ja pyrkii siihen, että itse TTIP-sopimukseen ei liitettäisi tätä itsehallintoa syövää stigmaa.

Turvallisuus esiintyy tärkeässä asemassa Malmströmin puheissa. Malmströmin mukaan talouspolitiikka ja turvallisuus kulkevat käsi kädessä¹²². Hän yhdistääkin

116 *The best way to achieve security is peace; trade supports that goal by spreading prosperity* (Malmström 14.02.2015)

117 *We already know that trade is fundamental to prosperity in Europe and in Ireland* (Malmström 27.03.2015).

118 *First, TTIP will help the UK's economy grow and its people prosper.* (Malmström 16.02.2015).

119 *In addition, national governments will keep complete freedom to decide how to organise services like health, education and water provision* (Malmström 20.01.2015).

120 *And, it won't limit the government's freedom to change its mind about public services in the future* (Malmström 27.03.2015).

121 *Because a core objective of this agreement is to create more opportunities by expanding the freedom to trade* (Malmström 23.02.2015).

122 *Because, trade policy and security operate in the same world* (Malmström 14.02.2015).

turvallisuuden yhdeksi taloussopimuksen alaiseksi vaikutukseksi¹²³. Malmström argumentoi sen puolesta, että tehokkain tapa käyttää avoimia markkinoita turvallisuuden tukemiseksi, on pitää ne avoinna¹²⁴. Malmström voi olla varma, ettei kukaan tule kyseenalaistamaan turvallisuutta arvona. Hänen onkin helppo rakentaa argumentaatiotaan juurikin turvallisuuden ympärille. Hän mainitsee puheissaan erityisesti Ukrainan tilanteen, eikä yleisölle varmastikaan jää epäselväksi mitä maata Malmström pitää uhkana Euroopan turvallisuudelle¹²⁵. Kyse on tietenkin Venäjän toimista Krimin alueella ja siitä seuranneesta kauppasaarosta. Euroopan riippuvuus Venäjän kaasuteollisuudesta on Malmströmin mielestä vakava havoittuvuus.

Läpinäkyvyys toistuu jatkuvasti Malmströmin retoriikassa. Malmström korostaa usein puheissaan, kuinka tärkeää on, että TTIP-sopimusta koskeva politikointi ja menettely on mahdollisimman läpinäkyvää suurelle yleisölle¹²⁶. Malmström käyttääkin läpinäkyvyyden arvoa demokratiassa laajasti hyödykseen. Hän tietää, että suurin osa puheen kuulijoista arvostaa varmasti avoimuutta politiikassa. Hän erityisesti korostaa läpinäkyvyyden olevan yksi hänen päätavoitteistaan kauppapolitiikassa¹²⁷. Myös sopimuskumppani Yhdysvallat on tarkoitus sitouttaa tähän läpinäkyvyyden aatteeseen¹²⁸. Tämä jatkuva läpinäkyvyyden korostaminen Malmströmin retoriikassa onkin suoraa vastausta TTIP-sopimuksesta esitettyyn kritiikkiin. Wienissä esittämässään puheessa Malmström ottaakin kantaa tähän:

*First, the transparency of the negotiations. Many people are worried that they aren't being told the full story about the talks. That should not be the case in a democracy.*¹²⁹

123 *TTIP can also help us answer some of our security challenges.* (Malmström 03.06.2015).

124 *The most effective way to use open markets to support security goals is by keeping them open* (Malmström 14.02.2015).

125 *The second link between trade policy and security that I want to highlight is also exemplified by the Ukraine crisis, but has an important transatlantic dimension: the impact of export restrictions on natural resources. A major limitation on the European Union's freedom of action in response to Russia's actions in Ukraine is the fact that many European countries depend on Russian gas exports for significant proportions of their energy needs.* (Malmström 14.02.2015.)

126 *So on transparency, the only liberal answer is: we need as much as possible* (Malmström 03.12.2015).

127 *Transparency and consultation in trade policy are some of my main objectives as Commissioner* (Malmström 22.04.2015).

128 *The EU wants to include a commitment by both sides to provide full transparency on regulation that applies to any given product* (Malmström 25.04.2016).

129 Malmström 22.02.2016.

Malmström vakuuttaakin tämän jälkeen yleisönsä siitä, että TTIP-sopimuksessa tätä läpinäkyvyys ongelmaa ei ole. EU tarjoaakin nykyään TTIP-sopimusta koskevat ehdotukset verkkosivuillaan. Näiltä sivuilta löytyy myös muita TTIP-sopimusta koskevia tekstejä, kuten vaikkapa Cecilia Malmströmin pitämät puheet.

Malmström ei hyödynnä puheissaan pelkästään arvoja, vaan myös arvohierarkioita. Hän esimerkiksi nostaa sopimuskumppani Yhdysvallat parhaaksi mahdolliseksi talousliittolaiseksi, jonka avulla EU pystyisi vastaamaan tulevaisuuden talouspoliittisiin ongelmiin¹³⁰. Malmströmin arvohierarkiassa Yhdysvallat nousee siis jokaisen muun maailman valtion edelle. Hän perustelee tätä valintaa toisella arvohierarkialla. Vaikka sääntely Yhdysvalloissa, esimerkiksi geenimuunnellun ruoan osalta, eroaa EU:n sääntelystä, on tärkeämpää, että Yhdysvaltojen avulla EU pääsee vaikuttamaan tulevaisuuden globaaliin lainsäädäntöön¹³¹. Malmströmin mielestä on tärkeämpää, että EU on mukana keskustelussa tulevaisuuden säännöistä kaupankäynnissä kuin se, että EU pitäisi kiinni omista jo päätetystä sääntelystä. Tämä Malmströmin esittämä hierarkia on nimeltään heterogeeninen hierarkia. Perelmanin mukaan heterogeenisessä hierarkiassa rinnastetaan toisiinsa kaksi eriluontoista arvoa, jotka tässä tapauksessa olivat vaikutusvalta ja itsemäärämisoikeus.¹³² Malmström käyttää myös arvohierarkioita hyväkseen, kun hän arvottaa turvallisuutta ja taloudellista hyötyä. Malmströmin mielestä turvallisuusuhkia ei voida jättää huomioimatta, mutta emme voi myöskään sivuuttaa taloudellisen kanssakäymisen tuomaa hyötyä¹³³. Absoluuttinen turvallisuus ei siis ole yhtä tärkeää kuin taloudellinen kanssakäyminen ja siitä saatu hyöty.

Toivottavista asioiden tilaa koskevista esisopimuksista voidaan erottaa vielä päättelysäännöt eli lokukset. Lokukset ovat argumenttien varsinaisesta sisällöstä

130 *And on many of these issues the US is the best ally we could have.* (Malmström 19.10.2015)

131 *Now, for some that idea is not intuitive. When they think about regulation they only see the issues where we have difference with the US. And certainly, on some issues they are right, on things like genetically modified food or hormone-treated beef. [...] So if we want to influence the global rules of the future. We are going to need to work with the Americans in future.* (Malmström 19.10.2015.)

132 Perelman 1996, 37.

133 *We certainly can't ignore threats to our security. But neither can we ignore the benefits of economic engagement.* (Malmström 14.02.2015.)

riippumattomia arviointiperusteita, jotka yleisö tunnistaa ja hyväksyy entuudestaan. Lokuksia on olemassa erilaisia, kuten vaikkapa määrän ja laadun lokukset. Kun sanotaan, että se mikä hyödyttää useampia, on kestävämpää ja pätee laajemmin, on pidettävä parempana kuin sellaista, mikä hyödyttää vain harvoja, on hauraampaa ja soveltuu vain erityistilanteisiin, on kyse määrän lokuksesta. Laadun lokuksessa kyse on siitä, että jotain seikkaa suositaan siksi, että se on ainutkertainen, harvinainen tai korvaamaton.¹³⁴

Malmström käyttää kauttaaltaan määrän lokuksia argumentoidessaan TTIP-sopimuksen puolesta. Hän korostaa jälleen kaupankäynnin tärkeyttä esittämällä lukuja, siitä kuinka moni eurooppalaisen työura on riippuvainen ulkomaankaupasta¹³⁵. Hän perusteleekin TTIP-sopimusta sillä, miten se toisi yhteen kaksi maailman suurinta taloutta¹³⁶. Kun Malmström esittää, kuinka moni eurooppalainen on riippuvainen ulkomaankaupasta, on hänen helppo jatkaa argumentaatiota ulkomaankauppaa vapauttavan ja mahdollisesti lisäävän sopimuksen puolesta. Korostamalla Yhdysvaltojen ja EU:n talouksien valtavuutta, Malmström vahvistaa argumenttiaan entisestään. Onhan yleisön mielestä varmastikin järkevää solmia kauppasopimus juurikin suurimman talouden omaavan maan kanssa, varsinkin kun eurooppalaisten tulevaisuus on ulkomaisesta kaupankäynnistä niin kovasti riippuvainen.

Malmström vetoaakin yhteistyöhön puheissaan toistuvasti. Yhteistyötä Malmström käyttää retoriikassaan puhtaasti itseisarvona. Malmström toteaa esimerkiksi säännösyhteistyön olevan yksi TTIP-sopimuksen päämääristä¹³⁷. Hän taivuttelee yleisöä sellaisilla lausumilla kuten: TTIP antaa meille välineen syventää

134 Kuusisto 1996, 278; Perelman 1996, 37.

135 *On the one hand, Europeans need trade more than ever. 30 million of us work in the high-paying jobs that our exports support. Many millions more work in companies that need to import energy, raw materials or components to succeed.* (Malmström 11.12.2014.)

136 *But TTIP would be a vital step in that process because it would bring the world's two largest economies together.* (Malmström 03.06.2015)

137 *Finally, cooperation with the United States on regulation. This is one of the main objectives of TTIP.* (Malmström 22.02.2016).

yhteistyötämme¹³⁸, TTIP rohkaisee yhteistyötä¹³⁹ ja kun ihmiset tekevät yhteistyötä yli valtion rajojen, molemmat osapuolet hyötyvät¹⁴⁰. Malmström näyttääkin luottavan siihen, että yhteistyö on universaalienkin yleisöjen yleisesti hyväksymä arvo. TTIP-sopimus on tarpeellinen ja oikeutettu, koska se edistää yhteistyötä maiden välillä – yhteistyötä, joka jo itsessään on tavoittelemisen arvoinen asia.

Nämä esittelemäni esisopimukset voitaisiin kiteyttää yhteen seuraavalla tavalla: Malmström luottaa siihen, että hänen yleisönsä pitää kapitalismia ja eritoten vapaita markkinoita parhaimpana taloudellisena suuntana. Hän myös toivoo, että yleisöt ovat samaa mieltä hänen kanssaan siitä, että vapaiden markkinoiden avulla pystytään saavuttamaan maksimaalinen hyöty niin taloudessa kuin tämän kautta hyvinvoinnissakin. Mielenkiintoisesti Malmström uskoo myös sodan ja rauhan olevan talouspoliittisia entiteettejä ja vetoaakin siihen, että vakaalla taloussopimuksella voitaisiin ehkäistä konflikteja.

4.3 Argumentaatiotekniikka

Argumentaation lähtökohtien jälkeen on aika siirtyä tarkastelemaan Malmströmin argumentaatiotekniikkaa. Perelmanilaisen argumentaatioteorian mukaan nämä argumentaation tekniikat voidaan jakaa kahteen ryhmään: sidosmuotoiset ja erottelumuotoiset argumentit. Sidosmuotoiset argumentit sisältävät edelleen kolme eri alaryhmää: kvasiloogiset argumentit, todellisuuden rakenteeseen perustuvat argumentit sekä todellisuuden rakennetta luovat argumentit.¹⁴¹

4.3.1 Kvasiloogiset argumentit

Kvasiloogisissa argumenteissa on kyse formaalin logiikan päättelyn jäljittelemisestä. Tällä argumentaatiotekniikalla puhuja yrittää luoda mielikuvan niin sanoituista

138 *TTIP gives us a vehicle to deepen our cooperation* (Malmström 12.01.2016).

139 *TTIP is encouraging cooperation, [...]* (Malmström 25.04.2016).

140 *Because when people cooperate across borders, both sides benefit* (Malmström 05.06.2015).

141 Perelman 1996, 58-59.

laboratorio-olosuhteista ja sulkemaan pois inhimilliseen toimintaan erottomasti kuuluvat kilpailevat tulkinnat, yksilölliset arviointiperusteet ja muuttuvat ympäristötekijät. Kvasiloogisesta argumentoinnista on esimerkkinä kahden erillisen luonnollisen maailman tapahtuman vertailu ja siihen perustuva vaatimus yhdenmukaisesta kohtelusta tai yritys arvioida jonkin yksittäisen inhimillisistä tekijöistä riippuvaisen tapahtuman todennäköisyyttä.¹⁴²

Malmström käyttää puheissaan kvasiloogista argumentointia vertaillessaan TTIP-sopimusta toisiin EU:n jo toimeenpanemiin kauppasopimuksiin. Hän käyttää esimerkiksi Etelä-Korean kanssa solmittua vapaakauppasopimusta esimerkkinä vapaakauppasopimusten tuomasta hyödystä. Etelä-Korean kanssa solmittu sopimus on nostanut EU:n vientiä yli 50%¹⁴³. Malmström hyödyntää samaa sopimusta puhuessaan Itävallassa, kun hän kertoo, miten tämä vapaakauppasopimus on tuonut Itävallan yrityksille uusia mahdollisuuksia¹⁴⁴. Hän pyrkii argumentaatiollaan siirtämään toisen vapaakauppasopimuksen menestyksen koskemaan myös toista vapaakauppasopimusta eli tässä tapauksessa hän toivoo, että yleisö yhdistää Etelä-Korean kanssa solmitun sopimuksen menestyksen TTIP-sopimukseen. Perelman nimittää tätä samaistamiseksi, jossa kaksi tekijää pyritään samaistamaan toisiinsa joko osittain tai kokonaan¹⁴⁵.

Malmström hyödyntääkin TTIP-retoriikassaan EU:n aikaisempia vapaakauppasopimuksia ja näiden samaistamista useaan otteeseen. Hän kertoo kuinka Kanadan ja Vietnamin kanssa sovitut sopimukset olivat monella tapaa urauurtavia ja jatkoon odotetaan olevan samankaltaista¹⁴⁶. Taas Malmström yrittää vertailla eri vapaakauppasopimuksia toisiinsa, siirtäen niiden positiiviset aspektit TTIP-sopimukseen. Malmström ei edes perustele, miksi nämä

142 Kuusisto 1996, 280.

143 *Our agreement with Korea has helped EU exports rise by more than 50% since it entered into force.* (Malmström 25.09.2015)

144 *The right TTIP will create new business opportunities in the United States for small and large Austrian companies. In doing so it can provide new jobs like these. We know this works. Europe's free trade deal with South Korea came into force in 2011. It has directly benefitted Austria.* (Malmström 20.01.2015.)

145 Perelman 1996, 70.

146 *Our recent deals with Canada and Vietnam are also ground-breaking in different ways. That's how we mean to go on.* (Malmström 25.09.2015)

vapaakauppasopimukset olivat niin urauurtavia, vaan hän toivoo yleisön tarttuvan tähän positiiviseen, joskin hiukan epämääräiseen termiin, ja yhdistävän sen TTIP-sopimukseen. Samuutta hän käyttää myös turvallisuussäädösten yhtenäistämisen saralla. Miksi EU ja Yhdysvallat eivät yhtenäistäisi turvallisuussäädöksiään, kun jokainen amerikkalaisia autoja ajanut tietää niiden olevan ihan yhtä turvallisia kuin eurooppalaisetkin autot¹⁴⁷?

Malmströmin kauppasopimusvertailut eivät jää pelkästään lähiaikojen kauppasopimuksiin, vaan hän käyttää hyväksi myös menneiden vuosisatojen sopimuksia. Hän käyttää vertailee TTIP-neuvotteluita 1860-luvulla käytyihin neuvotteluihin Ranskan ja Iso-Britannian välillä. Menneisyyden sopimusosapuolet eivät luultavasti olisivat olleet järin vaikuttuneita TTIP-neuvotteluiden kestosta, mutta TTIP:n laajuus olisi varmasti ollut heille vaikuttavaa.¹⁴⁸ Malmström vähätteleekin 1860-luvun sopimusta sillä, että se koski vain tulleja, kun taas TTIP-sopimus sisältää tullien lisäksi myös palvelut, hankinnat, investoinnit, kestävän kehityksen ja tietenkin sääntelyn. Varsinkin sääntelyn parissa pyritään pääsemään pidemmälle kuin missään edellisessä kauppasopimuksessa.¹⁴⁹ Malmström toteaaakin tämän olevan hyvin kunnianhimoinen suunnitelma ja erittäin kompleksi niin teknisesti kuin poliittisesti¹⁵⁰.

Vertaillaan TTIP-sopimusta ”yksinkertaiseen” menneisyyden kauppasopimukseen, Malmström pyrkii korostamaan juuri TTIP-sopimuksen monimutkaista luonnetta. On tietenkin kyseenalaista, että kuinka tehokas argumentti kompleksisuus on, jos pyrkimyksenä on saada yleisö kannattamaan sopimusta.

147 *The reality – as anyone who has driven a car in America will sense – is that US cars are just as safe as European cars.* (Malmström 30.01.2015)

148 *The trade part of the Methuen Treaty of 1705 between the UK and Portugal, and the Franco-British Trade Treaty of 1860, the world's first true free trade agreement, were essentially about tariffs. Cobden and Chevalier, who negotiated the second of those treaties, managed to do it a month. So they might not be very impressed by the length of time it takes us to negotiate a trade deal nowadays. But they would, no doubt, be impressed by the scope of a negotiation like the Transatlantic Trade and Investment Partnership.* (Malmström 19.03.2015.)

149 *Because it not only includes tariffs but also services, procurement, investment, sustainable development and, of course, regulation, our subject this morning. TTIP aims to go further than any other trade policy agreement on that issue.* (Malmström 19.03.2015.)

150 *It's an ambitious goal: It's technically complex, since a regulation is not a tariff whose trade impact is numerically obvious. And it's politically complex, since the issues at stake in a regulation on the environment or health or safety, for example, go far beyond economics.* (Malmström 19.03.2015.)

Voidaan toki ajatella, että Malmström toivoo yleisön pitävän häntä rehellisenä, kun hän myöntää sopimuksen olevan luonteeltaan hankala. Toisaalta kompleksisuutta voidaan pitää savuverhona vastustukselle. Vastustajien vastalauseet on helppo sivuuttaa toteamalla, että he eivät voi ymmärtää täysin näin monisyistä sopimusta ja täten ovat väärässä.

Ristiriita ja yhteensopimattomuus ovat yksi kvasiloogisen argumentaation osa-alueista. Ristiriidan ja yhteensopimattomuuden tapauksessa, tulee aina valita kahden yhteensopimattoman väitteen välillä, jotta välttyttäisiin tulemasta naurunalaiseksi. Malmström hyödyntää tätä yhteensopimattomuuden keinoa puhuessaan markkinoiden globaalista ulottovuudesta. Hän toteaa markkinoiden olevan globaaleja, mutta niihin vaikuttavan valtiollisen lainsäädännön olevan paikallista¹⁵¹. Tämän tarkoituksena on osoittaa, miten pahasti ristiriidassa markkinat ja niitä koskettava lainsäädäntö onkaan. Miksi jostain joka ulottuu ympäri maailman päätettäisiin erikseen jokaisen sen pienen osan sisällä? Eikö olisikin järkevämpää, jos olisi olemassa jokin yhteinen sopimus, joka yhdistäisi tämän lainsäädännön? Malmström argumentoi sen puolesta, että paikallisesta lainsäädännöstä luopumalla saataisiin erinäisiä hyötyjä sopimusmaiden lisäksi myös kolmannen osapuolen maissa¹⁵².

Malmström käyttää yhteensopimattomuutta hyväkseen vastustaessaan protektionismia:

*Imports are vital for our future economic strength too. In the past people may have been able to argue for protectionism - though I would not have agreed with them. But in today's economy the question is beyond doubt.*¹⁵³

151 *Our markets are global but the government policies that affect them are set locally* (Malmström 03.06.2015).

152 *For example, many companies around the world export both to Europe and the United States. Today they have to comply with two sets of standards and regulations, often requiring separate production processes. If TTIP can make EU and US regulations more compatible, that would help companies like these.* (Malmström 03.06.2015.)

153 Malmström 26.01.2016.

Hän myöntää, että menneisydessä protektionismin kannattajilla olisi vielä ollut mahdollisuus puolustaa näkökantaansa, mutta nykyisessä taloudentilanteessa ei tästä kysymyksestä ole enää epäilystäkään. Tuonti on elintärkeää Euroopan tulevaisuudelle. Protektionismi on siis Malmströmin mukaan täysin yhteensopimaton maailmassa nykyisin vallitsevan tilanteen kanssa. Myös Italiassa pitämässään puheessaan Malmström lyttää suorasanaisesti protektionismin ja isolationismin: ne eivät koskaan tule olemaan vastaus ongelmiin¹⁵⁴ Nämä Malmströmin argumentaatiot perustuu jälleen sille uskomukselle, että sen kumoaminen joutumatta naurunalaiseksi olisi hankalaa, joten sen kiistämättä jättäminen on helpompi ratkaisu.

Malmströmin retoriikasta on löydettävissä runsaasti kvasiologisiin argumentteihin kuuluvia matemaattisia tarkkuuksia jäljitteleviä lauseita. Kesäkuussa pitämässään puheessaan hän kertoo kuinka, Etelä-Korean kanssa solmittu kauppasopimus nosti kokonaisvientiä 35% ja autosektorilla jopa 90%¹⁵⁵. Syyskuussa tämä kokonaisvienti oli jo noussut 50%¹⁵⁶. Prosenttiluvut nousevat toistuvasti esiin Malmströmin puheissa. Hän tuntuukin pitävän prosenttiluvuin esitettyjä esimerkkejä tehokkaimpana tapana vakuuttaa yleisö TTIP-sopimuksesta. Palaankin vielä näihin esimerkkeihin tuonnanpuolelta todellisuuden rakennetta luovien argumenttien yhteydessä.

Malmström turvautuu prosenttilukuihin myös silloin, kun hän pyrkii selittämään kuinka laaja-alaisesta sopimuksesta TTIP:ssä on kyse:

*First, because of the scale of the potential deal. Together the EU and the United States make up almost 50% of the world's economy, 40% of its investment stocks and 30% of its trade. Both are among the top ten export destinations for the 43 biggest low-income exporting countries.*¹⁵⁷

154 *Protectionism and isolationism will never be the answer* (Malmström 22.06.2015).

155 *Take our agreement with South Korea. Since it went into force in 2011, our total exports to South Korea are up by 35%. In the car sector they are up by 90%.* (Malmström 01.06.2015.)

156 *Our agreement with Korea has helped EU exports rise by more than 50% since it entered into force* (Malmström 25.09.2015).

157 (Malmström 21.06.2016.)

Huomionarvoista on se, että Malmström käyttää prosenttilukuja, vaikka hän voisi esimerkiksi 50% sijaan todeta puolet. Tämä antaakin Malmströmin argumentaatiolle tieteellisen sävyn. Kuulija helposti tuudittautuu siihen uskoon, että kaikki mitä Malmström kulloinkin sanoo on kliinisesti tutkittu. Seuraavassa lauseessa hän kuitenkin turvautuu heti huomattavasti epätarkempaan mittaan, kun hän toteaa Yhdysvaltojen ja EU:n olevan kymmenen parhaan joukossa, kun tarkastellaan vientiä suurimpiin matalan tulotason maihin. Malmström näyttääkin jättävän tarkempien prosenttilukujen käytön silloin, kun epätarkemmalla näytteellä saadaan näennäisesti paremman kuuloinen mittaustulos. Onhan parhaan kymmenen joukossa toki paremman kuuloinen kuin esimerkiksi yhdeksänneksi tai kahdeksanneksi paras.

Lukujen käyttö jatkuu Malmströmin retoriikassa myös silloin, kun hän kertoo miten kallista ja tehotonta esimerkiksi Saharan eteläpuolisessa Afrikassa on tuoda ja viedä tavaroita. Vientiin kuluu 35 päivää ja tuontiin 44. Tämän päälle jokainen viety kontti kustantaa 1300 euroa ja jokainen tuotu kontti 1500 euroa.¹⁵⁸ Kaiken tämän tarkoituksena on osoittaa, miten paljon parempi kauppaa olisi tehdä, jos se olisi vapaampaa.

Kun kauppakomissaarin tehtäviin kuuluu myös kehitysmaiden kanssa työskentely, ei olekaan yllättävää, että Malmströmin retoriikassa on otettu myös ne huomioon. Yksi globalisaation pysyvimmistä kritiikeistä onkin ollut sen kykenemättömyys ratkaisemaan tai edes lievittämään kasvavaa köyhyyttä ja levottomuutta eri puolella maailmaa¹⁵⁹. Malmström globalisaation puolestapuhujana haluaa varmasti ottaa kantaa tähän esitettyyn epäkohtaan. Afrikan tilannetta tarkasteltaessa on hyvä ottaa huomioon Vandenbusschen, Connellin ja Simonsin taloudellinen tutkimus TTIP-sopimuksen vaikutuksista. Heidän tutkimuksensa mukaan ainoat maat, joille kaupankäynnin kustannukset Yhdysvaltojen kanssa laskisivat olisivat juuri EU:n

¹⁵⁸ *By contrast, in sub-Saharan Africa almost double the number of documents is required; goods take 35 days to be exported and 44 days to be imported; and all of this is at a cost per container of 1300 euro for exports and 1500 euros for imports* (Malmström 21.06.2016).

¹⁵⁹ Held & McGrew 2005 ,84

jäsenvaltiot. Koska tullimaksut laskevat ainoastaan näiden maiden kanssa, nousisi esimerkiksi Yhdysvaltojen ja Kanadan väliset suhteelliset kaupan kustannukset. Tästä johtuen osa Yhdysvaltojen ja Kanadan välisestä kaupasta valuisi EU-maille.¹⁶⁰ Vaarana onkin se, että osa köyhienkin maiden kaupasta siirtyisi jommalle kummalle sopimuskumppaneista.

4.3.2 Todellisuuden rakenteeseen perustuvat argumentit

Kvasiloogisten argumenttien tueksi Malmström valjastaa todellisuuden rakenteeseen perustuvat argumentit. Todellisuuden rakenteeseen nojaavat argumentit luovat luonnollisen kaltaisia yhdyssiteitä todellisuuden elementtien välille ja perustuavat tiettyyn yksittäistapaukseen liittyvät argumentoinnin näihin siteisiin. Tällaista argumentaatiota on esimerkiksi kausaalisuhteiden, eli syy-seuraussuhteiden, olemassaolon osoittaminen tai henkilön ja hänen tekojensa yhdistäminen.¹⁶¹

Malmström käyttääkin puheissaan hyväkseen syy-seuraussuhteita useaan otteeseen. Hänen mielestään Venäjän toimet Ukrainassa ovat syynä sille, että EU:n vapaus toimia on rajoitettu¹⁶². Tämä johtuu tietenkin Euroopan maiden riippuvuudesta Venäjän kaasuvarantoja kohtaan. Malmströmin mielestä Euroopan heikkoudet tuntuvatkin johtuvan aina jostain toisesta valtiosta. Esimerkiksi syy miksi Euroopan ”ääni” maailmassa heikkenee löytyy siitä, että Kiinan ja muiden nousevien maiden taloudet alkavat saavuttaa Eurooppaa¹⁶³. Hän toteaaakin tämän olevan ongelma, sillä globalisaation myötä Euroopan ulkopuolella tehdyt päätökset alkavat vaikuttaa siihen

160 Vandenbussche, Connell & Simons 2018, 15.

161 Kuusisto 1996, 282.

162 *A major limitation on the European Union's freedom of action in response to Russia's actions in Ukraine is the fact that many European countries depend on Russian gas exports for significant proportions of their energy needs* (Malmström 14.02.2015).

163 *Yes, we are seeing some instability in China and other emerging countries recently. But the catch-up we are seeing is a long term trend. It's also very positive one, given its impact on global poverty. But it does mean that Europe's voice in the world is getting weaker.* (Malmström 19.10.2015).

enevissä määrin¹⁶⁴. Tästä löytyykin syy sille, miksi Eurooppa tarvitsee liittolaisia¹⁶⁵. Malmström korostaa vielä sitä, että juuri Yhdysvallat olisi paras mahdollinen liittolainen monissa tulevaisuuden kysymyksissä¹⁶⁶. Tällä halutaan perustella sitä, miksi juuri Yhdysvallat on valittu tällaisen perusteellisen muutoksen aiheuttavan taloussopimuksen toiseksi osapuoleksi muiden maiden sijaan. Kun muita suuria talousmaita, kuten Venäjää ja Kiinaa, pidetään vihollisina, on huomattavasti helpompi argumentoida juuri Yhdysvaltojen puolesta. Onhan Yhdysvallat kuitenkin kautta aikojen nähty näiden entisten kommunistimahtien suurimpana vastustajana.

Malmströmin näkemys Ukrainan tilanteesta on hyvin yhdenmukainen Daniel Hamiltonin kanssa. Hamilton sanookin, että vaikka Euroopassa onkin tuudittauduttu maailmasotien ja kylmän sodan jälkeiseen rauhaan, eivät kylmän sodan jälkeiset geopoliittiset seuraukset ole vielääkään loppuneet, ja juuri Ukrainan tilanne osoittaa tämän. Vaarana onkin, että tämä geopoliittinen turbulenssi leviää entisestään uusille alueille. Hamilton näkeekin, että EU:n ja Yhdysvaltojen toimet Venäjää vastaan eivät ole olleet riittävät tehokkaat.¹⁶⁷ Vaikka TTIP-sopimus ei ollutkaan millään tavalla turvallisuussopimus, niin kuten Malmström myös pyrki esittämään, olisi se voinut olla osa laajempaa geostrategista kokonaisuutta. NATO ja TTIP olisivat voineet luoda työnjaon kahden vastaavanlaisen instituution kesken. TTIP:llä olisi ollut mahdollisuus luoda toisen maailmansodan jälkeistä aikaa jäljittelevä ”transatlanttinen napa”, jonka kanssa varsinkin nousevat mahdit joutuisivat kilpailemaan.¹⁶⁸

Syy-seuraussuhteiden yhteyteen Perelmanin argumentaatioteoriassa yhdistetään myös keino-päämääräsuhteet. Perelmanin mukaan toimivan keinon olemassaolo määrätyn toiveen toteuttamiseksi antaa toiveelle pysyvyyttä, jonka nojalla se voi muuttua päämääräksi¹⁶⁹. Malmström käyttää juuri tämän kaltaista keino-päämääräsuhdetta edelleen vahvistaakseen argumenttiaan sen puolesta, että yhteistyö Yhdysvaltojen kanssa on tarpeellista. Hän painottaa: jos Eurooppa haluaa

164 *And that's a problem. Because decisions made outside our borders are going to affect us more in the future.* (Malmström 19.10.2015.)

165 *And when the decisions are made on those rules, we want our voice to continue to carry weight. For that we need allies.* (Malmström 19.10.2015.)

166 *And on many of these issues the US is the best ally we could have* (Malmström 19.10.2015).

167 Hamilton 2014, 30-31.

168 Griffith, Steinberg & Zysman 2017, 19.

169 Perelman 1996, 100.

vaikuttaa tulevaisuuden globaaleihin sääntöihin, tulee sen työskennellä Yhdysvaltojen rinnalla tulevaisuudessa¹⁷⁰. Malmströmin päämääränä on siis taata Euroopalle vaikutusvaltainen asema tulevaisuuden globaaleilla markkinoilla ja hänen mielestään keino tähän on tehdä yhteistyötä amerikkalaisten kanssa. Malmström tukee esittämäänsä keinoa faktojen avulla:

But the fact is... that in most areas American and European regulations are very similar - on pharmaceuticals, on medical devices, on machinery, and even on many aspects of food safety...

... that in some cases US rules are even stronger. That's something we have learned very well in recent weeks.

*... and that without a doubt we have much more in common with the US than we do with many other partners.*¹⁷¹

Hän korostaa amerikkalaisen ja eurooppalaisen sääntelyn samankaltaisuutta ja tuo vielä julki sen, miten jossain tapauksissa Yhdysvaltojen säännöt ovat jopa tiukemmat. Malmström myös jatkaa geopolitiittista linjaansa ja toteaa Yhdysvalloilla ja Euroopalla olevan enemmän yhteistä toistensa kanssa kuin Euroopalla on monen muun kumppaninsa kanssa. Malmström jatkaa kausaalisuhteiden parissa myös rauhan ja talouden yhteydessä. Hänen mukaansa syy sille, miksi EU voitti rauhan Nobelin palkinnon, löytyy juuri taloudellisesta integraatiosta¹⁷². Tämä on jatkoa edellä esittämälleni Malmströmin argumentaatiolle, jossa hän pyrkii saamaan yleisön yhdistämään rauhan ja talouden konsepteja toisiinsa. Tässä tapauksessa Malmström käyttää syy-seurausketjua: taloudellinen integraatio johtaa maiden väliseen rauhaan.

Syy-seuraussuhteiden lisäksi Malmström hyödyntää myös todellisuuden rakenteisiin perustuvien argumenttien toista alalajia: rinnakkaissuhteita. Hän tuo ilmi, miten

170 *So if we want to influence the global rules of the future. We are going to need to work with the Americans in future.* (Malmström 19.10.2015.)

171 (Malmström 19.10.2015.)

172 *Europe's economic integration is a major reason why the European Union won the Nobel Peace Prize* (Malmström 14.02.2015).

komissio on kuunnellut ihmisten huolia varoivaisuusperiaatteeseen liittyen ja reagoinut niihin:

So I fully understand why people would be concerned if they see a threat to how the precautionary principle and how it operates in Europe.

*And this is one area where the Commission has been listening to people's concerns and reacting to them.*¹⁷³

Malmströmin tarkoituksena on hälventää mainitsemaansa huolta, jota eurooppalaisilla on ollut TTIP-sopimukseen liittyen, korostamalla komission vastuullisuutta. Vaikka aihetta huoleen voi olla, niin komissio on ottanut tämänkin seikan huomioon. Malmströmin konkreettinen todistus tästä on komission julkisesti lausuma vala, jossa se muun muassa sitoutuu siihen, että mikään kauppasopimus ei tule laskemaan kuluttajien, ympäristön tai työvoiman suojelua Euroopassa¹⁷⁴.

Tämä yritys hälventää ihmisten huolta TTIP:stä ja sen vaikutuksista jatkuu myös kuukausi myöhemmin Itävallassa. Malmström jälleen vakuuttelee, että Euroopan päättäjät ovat kuulleet ihmisten huolet. Hän rakentaa tätä sanomaansa mainitsemalla erikseen kuinka hän tietää ihmisten olevan huolissaan, kuinka EU:n presidentti Juncker tietää ihmisten olevan huolissaan ja kuinka kaikkien 28 jäsenmaan poliittiset johtajat tietävät ihmisten olevan huolissaan¹⁷⁵. Hän korostaakin, että EU:n päättäjät ovat kuulleet nämä huolet ja ottaneen näistä oppia¹⁷⁶. Ei olekaan yllättävää, että Malmström keskittyy huolien hälventämiseen juuri Itävallassa, sillä Euroopan maista

173 (Malmström 26.01.2016.)

174 *That's why we have made an explicit public pledge in the Trade for All strategy that we released last October. It applies to all our agreements, not just TTIP, and it has three elements: First, no trade agreement will ever lower the levels of consumer, environmental or social and labour protection we decide on in Europe. That means that nothing in TTIP will touch the precautionary approaches we have taken to regulating in the past.* (Malmström 26.01.2016.)

175 *I understand that people are concerned. That's why I'm here in Austria for the second time since I took this job. President Juncker also knows it. The Members of the European Parliament know that. The political leaders not just of Austria but of the other 27 Member States of the European Union know it too.* (Malmström 22.02.2016.)

176 *So though it may seem that "Brussels" is remote from the debate here in Austria..*

...the reality is not only that EU decision-makers are listening to your concerns...

... we have learned from them and we have changed our approach in response. (Malmström 22.02.2016.)

juuri siellä TTIP:tä koskeva paheksunta on korkeimmillaan¹⁷⁷

4.3.3 Todellisuuden rakennetta luovat argumentit

Viimeinen assosiativisen argumentoinnin ryhmä ovat todellisuuden rakennetta luovat argumentit. Näissä argumenteissa käytetään yksittäistapausta esimerkkinä, havainnollistajana tai mallina. Myös analogista päättelyä voidaan hyödyntää todellisuuden rakennetta luovissa argumenteissa.¹⁷⁸ Todellisuuden rakennetta luovia argumentteja hyödynnetään yleensä esimerkkin, havainnollistamisen tai mallin ja vastamallin avulla¹⁷⁹. Metaforat ovat myös osa todellisuuden rakennetta luovia argumentteja.

Varsinkin esimerkki esiintyy runsaasti Malmströmin argumentaatiossa. Kuten edelläkin jo esitin, Malmström hyödyntää prosenttilukuja esimerkeissään hyvin useasti. Varsinkin muiden EU:n kauppasopimusten tuomat hyödyt hän esittää usein prosenttilukuina. Hän käyttää myös ilman prosenttilukuja Kanadan kanssa neuvoteltavaa CETA-sopimusta esimerkkinä siitä, mitä hyötyjä vapaakauppasopimus voi EU:lle tuoda¹⁸⁰. Esimerkkien tarkoituksena on toimia yleistyksenä ja hyväksytyjä yleistyksiä havainnollistetaan esimerkkien avulla¹⁸¹. Malmström pyrkiikin selvästi yleistämään vapaakauppasopimusten tuoman hyödyn ja saaden täten yleisön uskomaan juuri näiden sopimusten positiivisten vaikutusten pätevän yleisesti kaikkiin vapaakauppasopimuksiin.

Onkin tärkeä huomioida se, että vaikka vapaakauppasopimukset sekä Kanadan että

177 Bluth 2016, 24.

178 Kuusisto 1996, 284.

179 Gross & Dearin 2014, 68.

180 *That's why our agreement with Canada, known as CETA, already goes so far to modernise the system. Let me give you some examples: We have included a reference to the right of governments to regulate in the public interest. We clarified investment protection standards to make it much more difficult to abuse the system. We made the arbitration process more transparent and established a mandatory code of conduct for arbitrators. And we gave the governments, not the arbitrators, the ultimate control over the interpretation of the rules. If the EU and Canada do not agree with the decision of an arbitrator, we may issue a legally binding statement on how we want the rules to be interpreted.* (Malmström 22.04.2015.)

181 Kuusisto 1996, 284.

Etelä-Korean kanssa ovat lisänneet EU:n kauppaa näiden maiden kanssa, eivät nämä sopimukset ole täysin samankaltaisia TTIP:n kanssa. Suurin ero tulee juuri sääntelyn yhdistämisessä. Sääntelyä pyritään yhdentämään vapaakauppasopimuksissa alakohtaisilla lisäyksillä (sectoral annex). Siinä missä Etelä-Korean ja EU:n välisessä sopimuksessa oli neljä tällaista lisäystä ja Kanadan ja EU:n välisessä yksi, kuuluu TTIP-sopimukseen yhteensä yhdeksän tällaista lisäystä. Lisäksi sekä Etelä-Korean että Kanadan kanssa solmittujen sopimusten luvut sääntely-yhteistyöstä ja läpinäkyvyydestä olivat hyvin lyhyet ja sisälsivät ainoastaan vapaaehtoisia määräyksiä.¹⁸² Koska sääntelyn yhdentäminen on ollut yksi suurimmista huolenaiheista, ei olekaan yllättävää, että Malmström haluaa sivuuttaa tätä huolta jo solmittujen sopimusten avulla. TTIP-sopimuksen laajuus on kuitenkin täysin eri luokkaa muihin vapaakauppasopimuksiin verrattuna.

Malmström käyttää esimerkkejä myös negatiivisessa mielessä, kun hän kertoo, miten tullit haittaavat eurooppalaisten maiden kaupankäyntiä. Espanjalaiset kenkävalmistajat maksavat 35% viennistään Yhdysvaltoihin, ja espanjalaiset artisokan viljelijät jäävät myös huomattavaan alakynteen varsinkin Latinalaiseen Amerikkaan verrattuna. Yhdysvaltojen ja Latinalaisen Amerikan välinen vapaakauppasopimus takaa tullittoman kaupankäynnin näiden kahden välille. Malmström saakin näin ujutettua esimerkkinsä loppuun oivan havainnollistuksen TTIP-sopimuksen mahdollisista hyödyistä.¹⁸³

Konkreettiset esimerkit eurooppalaisten pienyritysten taistelusta tulleja ja säädöksiä vastaan ovat Malmströmin pääaseena TTIP-retoriikassa. Länsi-Flanderissa mekaanisia osia valmistavat yhtiöt kärsivät huomattavista kustannusten noususta ainoastaan sen takia, että Yhdysvaltoihin viedessään, ne joutuvat erilaisten standardien vuoksi tekemään muutoksia osiin¹⁸⁴. Romaniassa pieni kirsikoita New

¹⁸² De Ville & Siles-Brügge 2016 ,3.

¹⁸³ *In Spain, different companies have to pay high tariffs in the US. It happens that there are many SMEs in sectors like food and footwear and both of those sectors have real tariff disadvantages. Shoe makers in Alicante pay 35% on their exports to the US. And artichoke producers in Murcia are at a significant disadvantage relative to their competitors from Latin America. The latter get in duty free thanks to a free trade agreement with the US.* (Malmström 01.06.2015.)

¹⁸⁴ *In West Flanders, for example, there are many competitive export companies, including one that makes*

Yorkiin myyvä firma joutuu tullitariffien armoille, kun taas sen kilpailijat voivat nauttia tullivapaasta viennistä, koska niiden kotimaat ovat jo solmineet kauppasopimuksen Yhdysvaltojen kanssa¹⁸⁵. Ruotsalainen lääketieteen yritys taas joutui näkemään huomattavan määrän vaivaa saadakseen potentiaalisesti henkiä pelastavan laitteensa Yhdysvaltojen markkinoille. TTIP:n avulla tämäkin olisi ollut huomattavasti helpompaa.¹⁸⁶ Tällaisten konkreettisten esimerkkien avulla Malmström pyrkii taivuttelemaan kuulijansa kääntymään sen puolelle, että TTIP-sopimus on erittäin hyödyllinen Euroopalle ja sen yrityksille. Paikallisten pienyritysten käyttäminen esimerkkinä toimii varmasti paremmin kuin se, että Malmström korostaisi suurten yritysten saamaa hyötyä. Tavallinen kuulija arvostaa varmasti enemmän sitä, että hänen lähellä toimiva perheyritys menestyy kuin sitä, että jo valmiiksi varakkaat vaurastuvat entisestään.

Pienten ja keskisuurten yritysten suhtautumisesta TTIP-sopimukseen on tullut ristiriitaisia tuloksia. Saksassa tehdyn tutkimuksen mukaan ulkomailla toimivat saksalaiset yritykset olivat vahvasti TTIP:n puolella. Toisessa tutkimuksessa taas oli haastateltu yrityksen johtajia ja heidän näkemys TTIP:stä olikin huomattavan negatiivinen. Erityisesti neuvotteluiden salamyhkäisyys ja investointisuoja nähtiin ongelmallisena.¹⁸⁷ Nämä ovatkin ongelmat, joihin Malmström puuttui useaan otteeseen puheissaan. Edelleen pienet ja keskisuuret yritykset odottivat ainoastaan pieniä hyötyjä TTIP-sopimuksesta, kun taas kilpailun lisääntymisestä johtuva paine koettiin vakvana pelkona¹⁸⁸. Ei olekaan siis ihme, että Malmström keskittyy esittämään esimerkkejä, miten juuri pienet yritykset voisivat hyötyä TTIP-

mechanical parts and sells them to the state of Washington. Our work in TTIP on regulatory cooperation is designed to help firms just like that. For the large machines those parts go into, different EU and US standards on things like the colour of wiring and types of plugs and sockets means big increases in costs. (Malmström 19.10.2015.)

185 *It's a small firm that successfully sells cherries to customers in New York. But to get its cherries through US customs, Partenope has to pay a tariff. Meanwhile, many of its competitors come from countries that already have trade agreements with the US so they do not need to pay anything at the border. TTIP would level the playing field.* (Malmström 19.10.2015.)

186 *Or maybe another example, coming from my home in Sweden. Gynius is a medical device company based in Stockholm. They make gynaecological equipment that screens women for early signs of cervical cancer. It's a life-saving product if ever there was one. It took them a great deal of effort to get their product approved in the US, however. TTIP could have made that easier. Because we want to make the data that companies have to submit for product approvals more compatible.* (Malmström 19.10.2015.)

187 Bluth 2016, 26.

188 Bluth 2016, 26.

sopimuksesta.

Esimerkin käyttö tuntuukin olevan Malmströmille yksi tärkeimmistä argumentaation tehokeinoista. Varsinkin prosenttilukujen esitys on ominaista hänen esimerkeissään. Olkoot tämä espanjalaisten maksamien tullimaksujen suuruus tai vaikkapa pienyritysten osuus Romanian vientiyrityksistä. Prosenttiluvut ovatkin luonteeltaan sellaisia, että lähes jokainen pystyy helposti niiden avulla hahmottamaan, sen mitä Malmström milloinkin haluaa sanoa. Malmström ei kuitenkaan turvaudu ainoastaan kylmän tilastollisiin esimerkkeihin, vaan hän käyttää myös vähemmän analyyttisiä esimerkkejä hyödykseen. Hän käyttää Bruggen kaupungin nousua köyhyydestä vaurauteen esimerkkinä siitä, että EU on riippuvainen kaupankäynnistä menestyäkseen¹⁸⁹.

Oivat näytteet mallin käyttämisestä argumentaatiossa saadaan Malmströmin Berliinissä, Saksan sosiaalidemokraattisen puolueen (SPD) konferenssissa, pitämästä puheesta. Malmström aloittaa puheensa jakamalla kaksi sitaattia ”yhdeksi Saksan suurista johtajista”: Willy Brandtilta.

In presenting his first programme for government he urged the country, "To dare more democracy".

But he also said this: "We want a society that grants greater freedom and demands more joint responsibility." ¹⁹⁰

Samana puheen lopussa hän kiittää vielä Saksan varaliittokansleria tämän sitoutumisesta¹⁹¹. Mallin käytössä on kyse mallin mukaisen toiminnan

189 *We are also thankful that Bruges has recovered. It is again prosperous through being connected to the world. Through the many businesses in the region, through its incredibly vibrant tourism industry and, of course, through this College. What the story of the city shows is the importance of trade with the rest of the world for cities and regions all across our continent. The people of the European Union depend on trade for our prosperity.* (Malmström 19.10.2015.)

190 Malmström 23.02.2015.

191 *I want to thank Vice-Chancellor Gabriel for his commitment so far* (Malmström 23.02.2015).

aikaansaamisesta¹⁹². Malmström yrittääkin saada yleisönsä toimimaan näiden kahden arvovaltaisen ja arvostetun henkilön mukaisesti. Mallin käytössä onkin tärkeää, että valitulla mallilla on auktoriteettia tai muuten yhteiskunnallista arvostusta pätevyytensä, tehtävänsä tai asemansa kautta¹⁹³. Menneisyyden ”suuri johtaja” ja varaliittokansleri luultavasti täyttävät nämä kriteerit, varsinkin saksalaisten silmissä. Koska Willy Brandt oli myös SPD:n jäsen, on hänen käyttönsä juuri tälle kyseiselle yleisölle vieläkin tehokkaampaa¹⁹⁴. Kyse onkin siis erityisyleisölle suunnatusta mallista. Malmström toivoo yleisönsä hyväksyvän, Willy Brandtin tavoin, vapauden ja vastuullisuuden arvot. Nämä arvot ovat hänen mukaansa TTIP-sopimuksen ytimessä¹⁹⁵. Samalla hän toivoo yleisön sitoutuvan sopimukseen, kuten myös Saksan varaliittokansleri Sigmar Gabriel on tehnyt.

Malmström käyttää Prahassa Charlesin yliopistossa tätä samaa taktiikkaa. Hän valjastaa mallikseen tällöin Albert Einsteinin, joka toimi myös aikoinaan samaisen yliopiston professorina.

But, as Albert Einstein, a former professor at this University, pointed out, "Not everything that counts can be counted, and not everything that can be counted counts" ¹⁹⁶

Kuten edelläkin, tässäkin tapauksessa voidaan puhua erityisyleisölle suunnatusta mallista. Toki Albert Einstein on niin yleisesti arvostettu henkilö, että hänen käyttäminen mallina olisi menestyksestä niin yleisölle kuin yleisölle. Toki Einstein ei ollutkaan kuuluisa työstään talouden tai politiikan saralla, joten hänen ”mallintyönsä” ei olisikaan ollut yhtä onnistunutta, jos kyseessä olisi ollut jokin eri yleisö.

192 Kuusisto 1996, 284.

193 Perelman 1996, 125.

194 BBC.

195 *Because a core objective of this agreement is to create more opportunities by expanding the freedom to trade. But TTIP is just as much about responsibility.* (Malmström 23.02.2015.)

196 Malmström 05.06.2015.

Malmström toivoo yleisöltään sinnikkyyttä TTIP-neuvotteluita kohtaan. Hän tuo esille Guglielmo Marconin saavutuksen Atlantin ylittävästä radiolähetyksestä. Nerokkuutensa, taitonsa ja erityisesti sinnikkyytensä ansiosta Marconi ylsi tähän saavutukseen. Malmström haluaakin yleisön pitävän tätä inspiraationa myös pitkän TTIP-sopimusprosessin aikana.¹⁹⁷ Kuten Marconi aikoinaan osoitti, sinnikkyydellä voidaan saavuttaa jotain suurta. Malmströmin käyttämiä malleja yhdistää kaikkia eurooppalaisuus. Tämäkin seikka tukee sitä, että Malmström pyrkii pääasiassa puheillaan vaikuttamaan juuri eurooppalaisiin.

Todellisuutta rakentaviin argumentteihin kuuluvat vielä metaforat. Malmströmin puheet sisältävät lähinnä yksittäisiä kielikuvia ripoteltuna sinne tänne. Hän kuvailee esimerkiksi TTIP:tä ajoneuvoksi, jolla yhteistyötä voidaan syventää¹⁹⁸. Vakuuttaessaan yleisöään siitä, ettei EU tule hyväksymään kaikkia Yhdysvaltojen sanelemia ehtoja, Malmström toteaa EU:lla olevan punaiset viivat, joita se ei ylitä¹⁹⁹. Toisaalta Malmström kuvailee EU:ta ja Yhdysvaltoja hyviksi ystäviksi²⁰⁰. Eiväthän hyvätkään ystävät voi kaikesta olla samaa mieltä. Samanlaiseksi personifikaatioksi voidaan lukea myös, Malmströmin vertaus Euroopan heikkenemisestä sen ”äänen” menetyksellä²⁰¹. Malmström kuvailee kansainvälistä kauppaa pelikenttänä, joka TTIP:n avulla saataisiin tasoitettua²⁰².

4.3.4 Dissosiativiset argumentit

Nyt kun olemme käsitelleet Malmströmin puheissa esiintyneet assosiativiset argumentaation muodot, on aika siirtyä dissosiativisiin eli erottelumutoisiin argumentteihin. Dissosiativiset argumentit perustuvat kahden filosofisen parin

197 *On this day in 1901, Marconi received the first radio transmission across the Atlantic. His achievement was based on ingenuity and skill, but most importantly on perseverance. I hope we can all be inspired by that!* (Malmström 11.12.2014.)

198 *TTIP gives us a vehicle to deepen our cooperation* (Malmström 12.01.2016).

199 *Like the US, we have our red lines* (Malmström 29.06.2016).

200 *Thus, the EU and the US are partners on shared values and interests, while being also good friends to one another, and with many others around the world as well.* (Malmström 05.06.2015.)

201 *But it does mean that Europe's voice in the world is getting weaker* (Malmström 19.10.2015).

202 *TTIP would level the playing field* (Malmström 19.10.2015).

termien erottamiselle toisistaan. Näitä pareja olivat ulkomuoto ja syvempi olemus, teoria ja käytäntö, näennäinen ja todellinen, satunnainen yksittäistapaus ja yleinen sääntö, abstrakti ja konkreettinen sekä suhteellinen ja absoluuttinen. Termeistä ensimmäinen pyritään selittämään aina virheelliseksi ja toisen sanotaan olevan syvempää todellisuutta edustava.²⁰³ Yleisö pyritään siis saamaan vakuutetuksi siitä, mitä jokin asia ei ainakaan ole.

Dissoasiatiiviset argumentit tulevatkin esille silloin, kun Malmström kertoo yleisölle, mitä TTIP-sopimus ei ole. Malmström korostaa useankin otteeseen sitä seikkaa, että TTIP-sopimus ei ole mikä tahansa kauppasopimus²⁰⁴. Hän edistää tätä argumenttia myös puhumalla siitä, kuinka Eurooppa tarvitsee juuri hyvän sopimuksen eikä minkä tahansa sellaisen²⁰⁵. Malmströmin päämääränä tuntuukin olevan se, että TTIP-sopimusta ei yhdistetä taas vain yhdeksi kauppasopimukseksi muiden joukossa, vaikka Malmström tahtookin muiden taloussopimusten positiiviset puolet tulevan yhdistetyksi TTIP-sopimukseen. Hän pyrkiikin tällä argumentaatiolla nostamaan TTIP-sopimuksen muiden kauppasopimusten yläpuolelle, korostaen näin sen tärkeyttä yleisön silmissä.

Malmströmin dissosiatiivinen argumentaatio perustuu pitkälti TTIP-sopimuksesta esitettyjen väitteiden kumoamiselle. TTIP-sopimus ei tule vähentämään Euroopan suojauksia²⁰⁶. TTIP-sopimus ei tule laskemaan EU:n standardeja tulevaisuudessakaan²⁰⁷. Eikä TTIP-sopimus laske EU:n investointisuoja-standardia²⁰⁸. Nämä konkreettiset esimerkit toistuvat puheista toiseen. Malmströmin puheista näkyikin niiden reaktiivisuus TTIP-kritiikkiin: Malmström on täysin tietoinen siitä, mitä TTIP-kriitikot sanovat ja hän pyrkii vastaamaan tähän kritiikkiin retoriikassaan. Yhdysvaltojen ja EU:n lihateollisuuden

203 Kuusisto 1996, 286.

204 *So let me start by accepting one important point often made against TTIP. This is not just another trade negotiation.* (Malmström 11.12.2014.)

205 *But we need the right deal, not just any deal* (Malmström 25.04.2016).

206 *Finally, and let me say this loud and clear: TTIP will not reduce our protections* (Malmström 05.06.2015).

207 *The TTIP won't lower EU standards through any future regulatory cooperation mechanisms* (Malmström 05.06.2015).

208 *And the TTIP won't lower EU standards on investment protection either* (Malmström 05.06.2015).

erot nousevat usein esille TTIP-sopimusta vastustavien piirissä. Malmström pyrkiikin vakuuttamaan yleisön siitä, ettei TTIP-sopimus muuta EU:n lakeja hormonilihan tai geenimuunnellun lihan suhteen²⁰⁹.

Pelko Yhdysvaltojen yliotteesta sääntelyyn liittyen onkin ilmiselvästi ollut keskiössä, kun Malmström on lähtenyt rakentamaan TTIP-retoriikkaansa. Globalisaation vastustajat ovatkin pitkään kritisoineet globaalia maailmanjärjestystä siitä, että se palvelee lähinnä Yhdysvaltojen omaa agenda. Globaalia hallintoa pidetään lähinnä verhona, jonka takana Yhdysvallat pyrkii valta-asemaan maailmanpolitiikassa ja samalla laajentaa ja pönkittää yrityskapitalismia maailmassa.²¹⁰ Ei olekaan ihme, että Yhdysvaltojen pelätään lisäävän hegemoniaansa entisestään, jopa sen liittolaisten kustannuksella. Malmströmille onkin tärkeää saada yleisö vakuuttumaan siitä, että EU kykenee toimimaan tasavertaisena neuvottelukumppanina Yhdysvaltojen rinnalla.

Malmströmille on myös tärkeää tehdä selväksi, mitä TTIP-sopimus ei ole ideologisella tasolla:

Because it's not about giving more profits to big business but about bringing jobs to communities who need them.

Because it's not about dismantling government protections but about making them more effective.

And because it's not about surrendering sovereignty but about strengthening Europe's position in the world at time of great change.²¹¹

Tässä ovatkin täydelliset esimerkit dissosiativisesta argumentaatiosta retoriikassa. Malmström muodostaa TTIP:stä esitetystä kritiikistä käsiteparit ja tekee selväksi, mitä TTIP on ja mitä se ei ole. TTIP:n tarkoitus ei ole luoda voittoa isoille yrityksille vaan

209 *TTIP will not change our laws on hormone beef and it will not change our laws on genetically modified food* (Malmström 23.02.2015).

210 Held & McGrew 2005, 70.

211 Malmström 30.01.2015.

sen tarkoituksena on luoda työpaikkoja niitä tarvitseville yhteisöille. TTIP:n tarkoituksena ei ole purkaa valtion suojauksia vaan tehdä niistä tehokkaampia. Lopuksi, TTIP:n tarkoitus ei ole luovuttaa pois suvereniteettia vaan vahvistaa Euroopan asemaa muuttuvassa maailmassa.

Kaiken kaikkiaan dissosiativista argumentaatiota ei esiinny Malmströmin retoriikassa kovinkaan paljoa. Hän lähinnä käyttää erottelumuoitoisia argumentteja hälventämään sellaisia väittämiä, joita hän pitää räikeästi virheellisinä. Pidänkin erittäin todennäköisenä sitä, että Malmström turvautuu dissosiativiseen argumentaatioon ainoastaan sen vuoksi, koska TTIP-sopimus ja sitä ympäröivät neuvottelut ovat saaneet osakseen niin runsasta kritiikkiä. Malmströmin on suorastaan ollut pakko puuttua joihinkin esitettyihin väittämiin ja saada niiden sanoma erotettua sopimuksesta.

5 TTIP:n tulevaisuus

TTIP-valmisteluiden oli Malmströmin mukaan tarkoitus tulla päätökseensä ennen vuoden 2016 loppua²¹². Näin ei kuitenkaan käynyt ja kun tieto Donald Trumpin noususta Yhdysvaltojen presidentiksi varmistui, menivät TTIP-neuvottelut heti jäihin. Donald Trump on tunnettu protektionisti ja vaikka hän ei vaalikampanjansa aikana suoraan ollut ottanutkaan kantaa TTIP:n jatkosta, ei komissio elätellyt turhia toiveita tämän suhteen. TTIP-sopimusta ei kuitenkaan kuopattu täysin, vaan sen kanssa on tarkoitus jatkaa joskus tulevaisuudessa.²¹³ Tämä tulevaisuus tarkoittaa luultavasti aikaa Trumpin jälkeen.

Vaikka TTIP-sopimus saikin osakseen paljon kritiikkiä ja monet ovat varmasti tyytyväisiä neuvotteluiden keskeytymiseen, on kuitenkin Trumpin päätöstä myös kritisoitu. Yhdysvallat ei vetäytynyt Trumpin noustessa valtaan ainoastaan TTIP-neuvotteluista vaan myös sen ja Tyynenmeren maiden välisestä TPP-sopimuksesta. Yhdysvaltojen vetäytymisen näistä neuvotteluista pelätään saaneen aikaan tyhjiön, jossa valtiot lähtevät hakemaan johtajaa jostakin muualta. Sopimusten geostrategisten ulottuvuukisen takia tämä voi koitua suuremmaksikin tappioksi. Vetäytyminen satutti myös Yhdysvaltojen uskottavuutta ja luotettavuutta. Valtiot eivät enää pidä Yhdysvaltoja taloudelliselta kannalta luotettavana. Tämä epäluottamus voi jopa ylettyä turvallisuuteenkin.²¹⁴

Tullessamme vuoden 2018 kevääseen on EU:n ja Yhdysvaltojen välisissä kauppasuhteissa liikuttu täysin eriin suuntaan, kuin mitä TTIP-sopimuksella yritettiin havitella. Trump antoi muiden maiden maistaa protektionismin nyrkkiä, kun hän asetti teräkselle 25% ja alumiinille 10% tullimaksut. Nämä tullimaksut koskettavat luonnollisesti myös EU-maita.²¹⁵ Tämä entisen ”hyvän ystävän” toiminta aiheutti

212 *And to meet our end of year target... we will have to work fast* (Malmström 29.06.2016).

213 Raivio 11.11.2016.

214 Griffith, Steinberg & Zysman 2017, 23.

215 Burtsov 01.03.2018.

tietenkin narkästystä EU:n keskuudessa ja puheet vastatulleista alkoivatkin heti²¹⁶. Tätä taas Trump ei katsonut hyvällä, vaan uhkasi vielä lyödä EU:lle 25% tuontitullit autoja koskien²¹⁷.

TTIP-sopimus pysyykin luultavasti syväjäässä vielä vuosia. Mielenkiintoista on kuitenkin se, että vaikka demokraatit olisivat pysyneet Valkoisessa talossa, eivät TTIP-neuvottelut olisi siltikään välttämättä jatkuneet. Demokraattien toinen potentiaalinen ehdokas, Bernie Sanders, vastusti aina kiivaasti TTIP-sopimusta ja hänen saavuttamansa suosio pakotti myös Hillary Clintonin miettimään kantaansa uudelleen. Perinteisesti vapaata kauppaa ja kauppasopimuksia suosiva Clinton vaikuttikin suhtautuvan kylmästi TTIP-sopimukseen kampanjansa loppupuolella.²¹⁸ Malmströmin vakuuttelut TTIP-sopimuksen ja vapaan kaupan hyödyistä eivät näyttäneet siis ainakaan tehonneet Yhdysvaltojen presidenttikandidaatteihin. Onkin mahdollista, että TTIP-projekti alkoi ja loppui Obaman hallitukseen.

216 Ahtela 02.03.2018.

217 Burtsov 06.08.2018.

218 Moore 19.10.2016.

6. Johtopäätökset

Olen tässä tutkimuksessa esittänyt mitä perelmanilaisen argumentaation keinoja Cecilia Malmström käyttää TTIP-puheissaan. Aloitin esittelemällä Perelmanin argumentaatioteoriaan kuuluvat argumentaation eri muodot ja tämän jälkeen, niitä käyttäen esittelin Malmströmin puheista nousevat argumentit. Lopuksi vielä esitin katsauksen TTIP:n tulevaisuuteen. Valitsin Malmströmin TTIP-puheet tutkimukseni aiheeksi, koska TTIP on ilmiönä uusi ja sen vuoksi siitä tehtyjä tutkimuksia ei ole vielä ylitsevuotavasto. Retorista analyysia Malmströmin TTIP-puheista ei ole ennen tätä tehty ollenkaan, joten koin tarjoavani jotain uutta tiedeyhteisölle. Samalla halusin haastaa itseni, kun edellisiä samankaltaisia tutkimuksia ei voinut käyttää turvaverkkona.

Käsittelin myös Malmströmin esittämiä argumentteja TTIP:stä tehtyjen tutkimusten valossa. TTIP on jakanut mielipiteet niin tavallisten ihmisten kuin tutkijoidenkin joukossa. Yksimielistä konsensusta ei voida sanoa olleen tutkijoiden keskuudessa, vaan samastakin aiheesta voitiin hyvin olla täysin eri mieltä. Malmström keskittyi toki puheissaan ainoastaan TTIP:n positiivisiin puoliin, tuoden negatiiviset puolet harvoin. Lähinnä tämä tapahtui silloin, kun Malmström halusi lievittää yleisön huolta jostain sopimuksen osa-alueesta, kertomalla komission ottaneen tämän asian jo hoitoonsa.

Perelmanin argumentaatioteorian valitseminen tutkimukseni metodiksi osottautui nopeasti oikeaksi vaihtoehdoksi. Lukiessani Malmströmin puheita, minulle nousi usein mieleen ajatus siitä, että Malmström oli varmasti tutustunut itsekin Perelmanin uuteen retoriikkaan ja hyödynsi tämän oppeja puheissaan. Hänen argumentaatiossansa oli selvästi näkyvillä yleisölähtöisyys. Kuten analyysissäni toin esille, Malmströmin puheista löytyi useaan otteeseen universaalien argumenttien lisäksi erityisyleisöille räätälöityjä argumentteja. Vaikka lähtökohtaisesti Malmströmin argumentaatio oli juuri universaalille yleisölle suunnattua, ei hän jättänyt käyttämättä

tilaisuutta, jossa hän pääsi hyödyntämään jonkun tietyn yleisön erityispiirteitä.

Edelleen Malmströmin tietoisuus perelmanilaisesta argumentaatiosta tuli esille myös hänen esisopimusten käytössään. Tässäkin hän jatkoi hyvin yleismaallista linjaa käyttäen hyväkseen lähinnä sellaisia arvoja, jotka ovat yleisesti hyväksytyjä, kuten rauhaa, turvallisuutta tai vaurautta. Hänen pyrkimyksensä oli selvästikin yhdistää nämä arvot yhdeksi TTIP-sopimuksen keskeiseksi vaikutukseksi. Tällaisten toivottavaa asioiden tilaan koskevien esisopimusten lisäksi Malmström hyödynsi myös todellisuutta koskevia esisopimuksia. Näitä olivat esimerkiksi tietyt yksittäiset lausahdukset, joita Malmström selvästi käytti tiedostaen, ettei niitä luultavasti kiistettäisi. TTIP-sopimuksen luonteen vuoksi kiistanalaisten tulkintojen identifiointi oli verrattaen hankalaa, kun melkein jokainen sopimukseen liittyvä asia oli varmasti jonkun mielestä väärin. En uskokaan Malmströmin tyypillisesti pitäneen lausuntojaan kiistanalaisena, ainakaan Perelmanin tarkoittamalla tavalla.

Perelmanin esittämiä argumentaatiotekniikoita löytyi jokaisesta Malmströmin pitämästä TTIP-puheesta. Hän käyttikin tasaisesti kaikkia argumentaatiotekniikoiden alalajeja, lukuunottamatta dissosiativisia argumentteja, joita esiintyi hänen puheissaan selvästi vähiten. Tämä johtuikin luultavasti siitä, että käsitteiden erottaminen voi johtaa siihen, että ne yleisön mielessä nivoutuvat vielä vahvemmin yhteen. Siksi onkin luultavaa, että Malmström käytti tätä argumentaatiotekniikkaa kaikista vähiten ja lähinnä pakon edessä. Malmströmin ote argumentaatiossa oli hyvin analyyttinen. Erityisesti kvasiloogisista argumenteista nousivat esille matemaattiset vertailut ja luvut. Nämä argumentaation muodot näyttävätkin varmasti yleisön silmissä hyvinkin tieteellisiltä, luoden näin kuvaa systemaattisesta tutkimusotteesta TTIP-sopimuksen taustana.

Kaikista runsaimmin Malmströmin puheissa esiintyivät todellisuuden rakennetta luoviin argumentteihin kuuluvat esimerkit. Malmström piti esimerkkejä tehokkaimpana tapana vakuuttaa yleisö TTIP-sopimuksen hyödyllisyydestä. Hän kävi läpi pienyritysten ahdinkoa maailmanmarkkinoilla ja esitti lukujen avulla, kuinka TTIP-

sopimus voisi auttaa näitä työn raskaita raatajia. Myös mallin käyttöä esiintyi hänen retoriikassaan usein. Mallit olivat aina hyvin kontekstisidonnaisia: Malmström hyödynsi henkilöä, jolla oli jokin sidos tai merkitys juuri sen hetkiselälle yleisölle. Malmströmin retoriikan analyttisen otteen vuoksi metaforia esiintyi melko vajaanaisesti hänen puheissaan. Hän lähinnä käytti metaforia personifikaatioiden muodossa, kun asian esittäminen oli tällä tavoin tehokkaampaa.

Todellisuuden rakenteeseen perustuvien argumenttien syy-seuraussuhteita sekä rinnakkaisuhteita esiintyi myös TTIP-puheissa. Malmström käytti syy-seuraussuhteita erityisesti kuvaamaan maailman nykytilannetta ja Euroopan asemaa siinä. Malmström koki Euroopan mahtin heikentyneen muiden valtioiden, erityisesti Venäjän ja Kiinan, toimesta. Rinnakkaisuhteet yleensä pitävät sisällään tiettyjen henkilöiden toimia ja niiden seurauksia, mutta näitä ei esiintynyt Malmströmin puheissa ollenkaan. Sen sijaan rinnakkaisuhteet tulivat esille komission toimista. Ihmisten huoli TTIP:n piirteistä olivat johtaneet komission vastatoimiin. Mitä nämä toimet konkreettisesti olivat ei Malmström puheissaan kertonut, mutta kuten analyysissäni kirjoitin, lausunnon tarkoituksena oli lähinnä hälventää ihmisten huolta.

Kaiken kaikkiaan Malmströmin puheissa toistuivat useaan otteeseen samankaltaiset argumentit. Esimerkit pienyrityksistä vaihtuivat maakohtaisesti, mutta sanoma pysyi aina samana. TTIP toisi näille yrityksille helpotusta ja lisämahdollisuuksia. Malmström yhdistelikin useaan otteeseen melko ovelastikin Perelmanin argumentaatiota. Esimerkiksi pienyritysesimerkit olivat toki tietyille maalle suunnattuja, mutta taloudellisen hyödyn käsite on kuitenkin sen verran yleisesti hyväksytty peruste, että nämä esimerkit toimivat myös universaaleille yleisöille. Malmströmin puheet olivatkin mielestäni perelmanilaisittain kasattuja kokonaisuuksia, joissa oli otettu huomioon koko Perelmanin argumentaatioteoria.

Malmström puhui poliitikolle tyypilliseen tapaan meistä, luoden kuvaa yhteisöllisyydestä. Hän puhui myös Euroopasta yhtenä kokonaisuutena, vaikka TTIP-sopimus ei välittömästi koskettanut muita kuin EU:n jäsenmaita. Varsinkin

geopoliittisesta tilanteesta puhuessaan Malmström käsitteli Eurooppaa yhtenä, sen sijaan että olisi puhunut pelkästään EU:n kattamista maista. Malmströmin tyyli vaihtaa koko Euroopan kattavasta meistä, puhuttelemaan yksittäistä jäsenvaltiota olikin mielestäni suorastaan mestarillista. EU:sta puhuttaessa onkin varmasti vaikea sovittaa oikeita termejä tilanteesta toiseen.

Kuten aivan tutkimukseni alussa mainitsin, TTIP on kontroversiaalinen aihe ja se näkyy myös tässä tutkimuksessa. Malmström esittää puheissaan ylivoimaisen yksipuolisen näkemyksen TTIP:stä ja tekee sen argumentaation avulla. Retoriikka on se keino, jonka avulla poliitikko pyrkii saamaan kansan rivit puolelleen. Se onko tämä näkemys TTIP:stä Malmströmin henkilökohtainen näkökanta vai hänen näkökantansa EU:n kauppakomissaarina ei ainakaan paljastu hänen puheistaan. Hänen poliittinen taustansa ja toimensa myös ennen kauppakomissarin virkaa antavat kuitenkin kuvan henkilöstä, joka aidosti uskoo globalisaatioon ja sen tuomaan hyvinvointiin.

Lähteet

Ahtela, Kaija (02.03.2018) *EU suuttui tuontitulleista - uhkaa vastatoimilla Yhdysvaltoja*. Kauppalehti. <https://www.kauppalehti.fi/uutiset/eu-suuttui-tuontitulleista---uhkaa-vastatoimilla-yhdysvaltoja/EDXYQ8Sz> (haettu 07.03.2018).

Ampuja, Marko (2012) *Theorizing Globalization*. Boston: Brill.

BBC *Willy Brandt (1913-1992)*.

http://www.bbc.co.uk/history/historic_figures/brandt_willy.shtml (haettu 21.02.2017).

Beck, Ulrich (2000) *What Is Globalization?* Cambridge: Polity Press.

Berden, Koen; Francois, Joseph; Thelle, Martin; Wymenga, Paul & Tamminen Saara (11.12.2009) *Non-Tariff Measures in EU-US Trade and Investment – An Economic Analysis*. Rotterdam: ECORYS.

Bluth, Christian (2016) *Attitudes to global trade and TTIP in Germany and the United States*. Gütersloh: Bertelsmann Stiftung.

Burtsov, Petri (01.03.2018) *Trumpin päätös teräksen ja alumiinin tuontitulleista sai osakseen runsaasti arvostelua – "Emme jää odottamaan toimeettomina"*. YLE. <https://yle.fi/uutiset/3-10098342> (haettu 07.03.2018).

Burtsov, Petri (06.03.2018) *Trump toisti: 25 prosentin tuontitulli eurooppalaisille autoille, jos EU asettaa tuontitullit amerikkalaisille tuotteille*. YLE. <https://yle.fi/uutiset/3-10105012> (haettu 07.03.2018).

Caldwell, Andrew (2010) *U.S. Trade, Protectionism and the Global Economic Downturn*. New York: Nova Science Publishers, Inc.

Capaldo, Jeronim (2014) *The Trans-Atlantic Trade and Investment Partnership: European Disintegration, Unemployment and Instability*. Medford, Global Development and Environment Institute.

De Ville, Ferdi & Siles-Brügge, Gabriel (2016) Why TTIP is a game-changer and its critics have a point. *Journal of European Public Policy* 24:10, 1491-1505.

Dodds, Klaus (2007) *Geopolitics*. Oxford: Oxford University Press.

Euroopan komissio *Cecilia Malmström*.

https://c.europa.eu/commission/commissioners/2014-2019/malmstrom_en#timeline
(haettu 08.01.2017).

Euroopan komissio (01.04.2015) *About TTIP*. <http://ec.europa.eu/trade/policy/in-focus/ttip/about-ttip/> (haettu 9.3.2017).

Friedrich Naumann Stiftung *What we do*. <http://fnst.org/> (haettu 21.02.2017).

Garcia-Duran, Patricia & Eliasson, Leif (2017) The Public Debate over Transatlantic Trade and Investment Partnership and Its Underlying Assumptions. *Journal of World Trade* 51:1, 23-42.

Griffith, Melissa; Steinberg, Richard & Zysman, John (2017) From Great Power Politics to a Strategic Vacuum: Origins and Consequences of the TPP and TTIP. *Business and Politics* 19, 1-20.

Gross, Alan & Dearin, Ray (2014) *Rhetoric in the Modern Era : Chaim Perelman*. Carbondale, Southern Illinois University Press.

Hamilton, Daniel (2014) Transatlantic Challenges: Ukraine, TTIP and the Struggle to be Strategic. *Journal of Common Market Studies*. 52:1, 25-39.

Held, David & McGrew, Anthony (2005) *Globalisaatio – puolesta ja vastaan*.

Tampere: Vastapaino.

Hirvonen, Aki (2016) TTIP - globalisaatio ja pääoman vapaus. *Tiede & edistys* 41:2, 164-170.

Hormats, Robert (2014) The Geopolitical Implications of TTIP. Teoksessa Daniel Hamilton (toim.) *The Geopolitics of TTIP: Repositioning the Transatlantic Relationship for a Changing World*. Washington D.C.: Center for Transatlantic Relations, 13-20.

Hormats, Robert (2014) The Geopolitical Implications of TTIP. Teoksessa Daniel Hamilton (toim.) *The Geopolitics of TTIP: Repositioning the Transatlantic Relationship for a Changing World*. Washington D.C.: Center for Transatlantic Relations, 13-20.

Juutinen, Marko (2014) Transatlanttinen kauppa ja sääntely – Analyysi TTIP-sopimuksesta. Teoksessa Eekku Aromaa & Timo Mielonen (toim.) *Pax Europaea – Näkökulmia Eurooppaan*. Helsinki: Suomen Sadankomitea ry, 84-98.

Juutinen, Marko (2016) *TTIP-sopimuksen tavoitteet ja kritiikki: Onko huoleen syytä?* Orivesi: Oriveden kirjapaino.

Kakkuri-Knuuttila, Marja-Liisa (1998) Retoriikka. Teoksessa Maija-Liisa Kakkuri-Knuuttila (toim.) *Argumentti ja kritiikki: Lukemisen, keskustelun ja vakuuttamisen taidot*. Helsinki: Gaudeamus, 233-272.

Kuus, Merje (2007) *Geopolitics Reframed: Security and Identity in Europe's Eastern Enlargement*. New York: Palgrave Macmillan.

Kuusisto, Riikka (1996) Sodan retoriikasta. Teoksessa Kari Palonen & Hilikka Summa (toim.) *Pelkkää retoriikkaa*. Tampere: Vastapaino, 267-291.

Lucas, Edward (2014) TTIP, Central and Eastern Europe, and Russia. Teoksessa Daniel Hamilton (toim.) *The Geopolitics of TTIP: Repositioning the Transatlantic Relationship for a Changing World*. Washington D.C.: Center for Transatlantic Relations, 49-56.

Moore, James (19.10.2016) *What would happen to TTIP if Hillary Clinton wins the presidency?* Independent. <http://www.independent.co.uk/news/world/americas/us-elections/hillary-clinton-ttip-us-free-trade-donald-trump-presidency-a7369551.html> (haettu 07.03.2018).

Perelman, Chaim (1996) *Retoriikan valtakunta*. Tampere, Vastapaino.

Raivio, Petri (11.11.2016) *Komissio: Trumpin valinta vei TTIP-sopimuksen "pakastimeen"*. YLE. <https://yle.fi/uutiset/3-9288838> (haettu 07.03.2018).

Ries, Charles (2014) The Strategic Significance of TTIP. Teoksessa Daniel Hamilton (toim.) *The Geopolitics of TTIP: Repositioning the Transatlantic Relationship for a Changing World*. Washington D.C.: Center for Transatlantic Relations, 1-13.

Ritzer, George & Dean, Paul (2014) *Globalization: A Basic Text*. West Sussex: John Wiley & Sons.

Summa, Hilikka (1996) Kolme näkökulmaa uuteen retoriikkaan. Teoksessa Kari Palonen & Hilikka Summa (toim.) *Pelkkää retoriikkaa*. Tampere: Vastapaino, 51-83.

Stiglitz, Joseph & Schiffrin, Anya (2012) The Importance of Critical Thinking. Teoksessa Anya Schiffrin & Amer Bisat (toim.) *Covering Globalization*. New York: Columbia University Press, 12-23.

The Local (09.08.2007) Alliance rejects Liberal calls for euro vote. *The Local*.

<https://www.thelocal.se/20070809/8137> (haettu 08.01.2017).

Vandenbussche, Hylke; Connell, William & Simons, Wouter (2018) *The Cost of Non-TTIP: a Global Value Chain Approach*. Leuven: University of Leuven.

Puheet

Malmström, Cecilia (11.12.2014) *Debating TTIP*.

Malmström, Cecilia (20.01.2015) *Three Reasons Why TTIP is good for Austria*.

Malmström, Cecilia (26.01.2015.) *TTIP: What consumers have to gain*.

Malmström, Cecilia (30.01.2015) *Why TTIP is good for Germany*.

Malmström, Cecilia (14.02.2015) *Transatlantic and Global Trade, and Security*.

Malmström, Cecilia (16.02.2015) *TTIP: On Course to Deliver for the UK*.

Malmström, Cecilia (23.02.2015) *TTIP: Freedom and Responsibility*.

Malmström, Cecilia (19.03.2015) *Trade in the 21st century: The challenge of regulatory convergence*.

Malmström, Cecilia (27.03.2015) *TTIP: Why Ireland needs it*.

Malmström, Cecilia (22.04.2015) *Working Together for the Right Kind of TTIP.*

Malmström, Cecilia (01.06.2015) *National Parliaments: Vital for Trade and TTIP.*

Malmström, Cecilia (03.06.2015) *The Geopolitical aspect of TTIP.*

Malmström, Cecilia (05.06.2015) *TTIP and the Czech Republic.*

Malmström, Cecilia (22.06.2015) *TTIP and Italy.*

Malmström, Cecilia (07.07.2015) *Opening Remarks at EP Debate on TTIP.*

Malmström, Cecilia (24.09.2015) *Liberalism, Free Trade and Other Values.*

Malmström, Cecilia (25.09.2015) *TTIP and Beyond: EU Trade Policy in the 21st Century.*

Malmström, Cecilia (16.10.2015) *TTIP - why it's good news for Romania.*

Malmström, Cecilia (19.10.2015) *Towards a New Strategy.*

Malmström, Cecilia (03.12.2015) *Trade Debates - Liberal Voices Needed.*

Malmström, Cecilia (12.01.2016) *What Flanders can gain from TTIP and EU Trade Policy in general?*

Malmström, Cecilia (14.01.2016) *Progress on Trade and the Need for Debate.*

Malmström, Cecilia (22.02.2016) *TTIP and EU Trade: Listening, learning and changing.*

Malmström, Cecilia (15.03.2016) *TTIP and Global Trade: What's in it for Sweden, Europe and the World.*

Malmström, Cecilia (25.04.2016) *What's a good TTIP for the mechanical engineering sector?*

Malmström, Cecilia (24.05.2016) *TTIP for the business community.*

Malmström, Cecilia (21.06.2016) *TTIP and Developing Countries.*

Malmström, Cecilia (29.06.2016) *TTIP: The finish line and how to get there.*